

NUO LATVIJOS LIGI UKRAINOS

Broniaus Kviklio "Mūsų Lietuvos" trečiojo tomo sulaukus

MŪSŲ LIETUVA. Krašto vietovių istoriniai, geografiniai, etnografiniai bruožai. III tomas. Paruošė Broniaus Kviklys. Leidėjas Juozas Kapočius III tomo kalbos taisytojas Feliksas Kudirka. Fotografai Vytautas Reivytis ir Daumantas Čibas. Korektorius Jonas Dainauskas. Žemėlapius braižė Albinas Karnius. Technškai apipavidalino Kazys Simanavičius. Foto ofseto darbus atliko Viktoras Kapočius. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuve, 361 W. Broadway, South Boston, Mass. 02127. U.S.A. -vuzoj pu 1x101 psl. 021 vžšųų to. kietai įrišta. gausiai iliustruota.

Trečiasis Broniaus Kviklio "Mūsų Lietuvos" tomas išleistas be uždelsimo. Mat, buvo skeptikų, kurie teigė, kad autoriui "pritrūks garo" kasmet paruošti po didžiulį tomą aprašymų, kuriems medžiagos reikia ieškoti po viso pasaulio kampus kad išseks jo iliustracijų išteklių ir, pagaliau, kad pati leidykla, apsikrovusi Lietuvių Enciklopedijos ir kitų terminuotų darbų leidimu, nepajėgs suskubti. Džiaugiamės pamate, kad tie pesimistų abejojimai buvo be pagrindo. Naujasis "Mūsų Lietuvos" tomas įgriuvo į mūsų knygų lentynas visu savo jaučiuoju ir nepavėlavęs, ir neapšponėjęs, ir ne mažiau puošnus, o turinio įvairumu netgi įdomesnis už kitus tomus. Tai suprantama, juo giliau į mišką — juo daugiau ir įvairesnių medžių užtiknama. Be to, autorius tolesniam tomam gauna daugiau patyrimo geriau medžiagą sudoroti. O energijos ir ištvėrmės iš jo nė su krūku neįskabins. Lygiai ir leidėjo jokie sunkumai ir rūpesčiai nepaisina. Verčia jėdū didžiulius tomus lyg žemkasė, trauškindama visas kliūtis, nuversdama kalnus sunkumų.

Šis tomas prasideda Latvijos pasienyje, o baigiasi prie Ukrainos. Taip, nė grūdėliu, tai sakydama, nepadauginu. Jo pirmojoje dalyje (7-112) aprašyta Šiaulių aps. rytinė dalis, antrojoje (115-658) — Sūduva, o trečiojoje (659-709) dalyje duodama vietovės į pietryčius nuo Augustavo aps. ir istoriškai apžvelgiamas, anot autoriaus, "Lietuvišką palikimą į pietus ir į rytus nuo etnografinės Lietuvos ribų", kuris apima ne tik Baltvyžių giria, bet ir Balstogę, ir Lietuvos Bairstą, ir Naugarduko aps. Traigi nuo Latvijos ligi Ukrainos!

Knyga pradeda glaudžiu Šiaulių apskritys istoriniu aprašymu, o po jo eina platus, vis-

ANTANAS BENDORIUS

pusiškas Šiaulių miesto aprašas su 20 fotografijų ir miesto bei jo apylinkių žemėlapiu. Vienoje iš tų fotografijų matyti paskutiniojo karo metu sunaikinti Šiauliai su jų didžiosios išmnybės — Sv. Petro ir Povilo bažnyčios griuvėsiais; keliose kitose matome atstatytą miesto dalį būdinga sovietinei "kultūrai" paliudyti yra 23 psl. Salduvės piliakalnio fotografija, rodanti kaip tą garsų mūsų krašto archeologinį paminklą apgadino au tonobiiistai, pravedę per jį lenktynių kelią. Toliau, Jurgaičių Kryžių kalno apraše autorius užsimena, kad bolševikai visus ant to piliakalnio buvusius kryžius nugriovė. Girdėjau iš asmens, buvojusio ilgesnį laiką Lietuvoje praėjusią vasarą ir tikrai patyrusio, kad tie kryžiai buvo sunaikinti vieną naktį juos uždegus. Nereikėjo jų nė versiti, nė griauti, nes būdami tankiai sustatyti ir sausi, vėjui pučiant, supleskėjo kaip žvakės. Knygoje įdėtos dvi tų kryžių geros fotografijos.

Gaila, kad Ginkūnams skirti tik du trumpi sakineliai. Juk tai buvo daug mūsų žemės ūkio kultūrai nusipelnusio ir žymaus kooperatininko Jono Fledžinskio rezidencija ir buvęs pavyzdingas ūkis. Ten užaugo ir jo vaikai — žinomoji dailininkė Aleksandra Kašubienė ir sūnus muzikas virtuosas.

Maža pastabėlė: pro Guberniją pravaistas ne plentas į Joniškį, bet geležinkelis. Pasigenda-me toje vietoje ir Maito fabri-ka, kuris ten yra žymiausia pramonės įmonė.

Plačiai ir įdomiai aprašyti

Gružiai su jų apylinkėmis, iš kurių ypačiai pažymėtini Lau-makiai, Tyrelis ir Siupyliai. Šių vietų aprašus davė Vytautas V. Virsnys. Gruždžių miestelio aprašą puošia net 13 iliustracijų, ku-rių viena yra didelė fotografija iš lėktuvo. Išsamų Žagarės aprašą paruošė talkino žagarie-tis, žymusis skautų veikėjas Ka-zys Pačiauskas. Ir Žagavė puikiai iliustruota, tik jos garsaus parko 63 ha didumo, vieno iš didžiausių Lietuvoje nuotrauka netikusi. Tačiau šią kaltę aš sau prisiimu, nes autoriui nepasiū-liau savos geros nuotraukos, iš kurios matyti to parko angliš-kas stilius. Skaisgirių apraše į-dėta būdinga Trumpaičių kaimo koplytėlė ir šulinys su svirtimi. Nuo savęs noriu pridurti, kad tame kaime gimė ir užaugo žy-mus patriotas, kultūrininkas ir visuomenininkas Pranas Narvy-das — senas bruklynetis, pas-kelebs spaudoje įdomių, gražių parašytų atsiminimų apie savo gimtąjį kraštą.

Varna su žvirbliu stato bažnyčia

Tai, žinoma, liaudies humo-ras, bet jis turi ir savo istori-ką, atpasakotą Šakynos apraše. Trumpai sakant buvo itaip XVIII a. pabaigoje Šakynos kle-bonas kun. Varanavičius, žino-nių atmintyje iki šiol išlikęs Varnos vardas, buvo didelis stip-ruolis. Jis pasiryžo pats pasta-tyti savo rančoms naują mū-ro bažnyčią. Pasikvietęs vargo-nininku kitą milžiną, pavardė Žvirblis, ėmėsi darbo. Jėdū rin-ko nuo laukų didelius akmenis, juos skaldė ir iš jų mūrino sienas. Parapičiai nesipulė jėms padėti. Netgi šaipydavosi: "pa-matysime, kokia bažnyčia pas-

Siurpilio apylinkės. Vaizdas iš kaimo link 1964 metais. (Iš Br. Kviklio "Mūsų Lietuvos" III tomo).

tats ta varna su žvirbliu". Ir pastatė, bet sienos išėjo kreivo-kos. Iš įdėtos knygoje jos nu-otraukos matyti, kad bažnyčia y-ra monumentali, bet grubiai iš-mūryta. Skaisgirių bažnyčia, su Šakynos palyginus, atrodo tik-ras architektūros deimanieukas Žagarės vyšnias sunaikino kol-chozuose išbadę strazdai.

Plačiai žinomos ir toli už Lie-tuvos sienų žagarinės vyšnios, kurios nuo senesnių laikų papli-tusios apylinkėse. Jų derlių 1935-36 metais sunaikino iš svetur atskridę strazdų bū-riai. Ornitologai išaiškino, kad tai padarė Karelijos paukščiai. Anksčiau jie skrisdavo pasiva-išinti į Ukrainos vynuogynus, bet ten įvedus kolchozine siste-mą ir derliui sunykus, jie pasi-rinko Žagarės vyšnias... Zeime-lio apraše atpasakotas tragiš-kas tos vietos evangelikų para-pijos klebono kun. Lejterio liki-mas ir jo didvyriškos pastangos apginti bažnyčią, bet pasigen-dame nors trumpai suminėto ten 1930 m. paslaptingo veter-gydytojo K. Avizienio žuvimo, sukėlusio visoje Lietuvoje didelę sensaciją ir plačiai pagarsėjusią teismų bylą.

Proletaras — pirmoji bolševikų auka

Pašvitiui skirtame straps-nyje aprašomos tos vietos sava-norių-milicininkų kautynės 1919 m. sausio 16 d. su latviais raudonarmiečiais Rinkūnų dva-re, kurių metu žuvo vargingo žemdirbio sūnus Aleksandras Vainauskas. Autorius teigia, kad Vainauskas, o ne Lukšys, yra pirmoji mūsų tautos auka dėl nepriklausomybės. Pasiro-do, kad Vainauskas net ligi 1935 m. buvo visai užmirštas, ne-buvo net įtrauktas į savanorių sąrašą. Tik vėliau apsižiūrėta, jo portretas iškabintas Karo mu-ziejų. Pašvitiui visuomenė jam pastatė puikų paminklą, ku-rio pašventinimo iškilmų foto-grafija įdėta viename puslapyje su žuvusiojo paveikslu.

Išsamus Radviliškio aprašas papildytas 15 rinktinių fotogra-fijų, kurių viena — barokinio malūno — per neapsižiūrėjimą pateko iš Baisogalos. Tačiau yra (90 psl.) ir to pagarsėjusio kau-tynių metu su bermontininkais malūno nuotrauka. Jis be spar-nų, apšepęs, apleistas, o turėtų būti apsaugotas kaip istorinis daiktas.

Skulptorius iš gandrulizdžio.

Labai įdomus yra Nirtaičių kaimo (Šiaulėnų apyl.) kapinė-lių aprašas. Tai vienintelės vi-soj Lietuvoje kapinės, kurias iš-puošė akmenų skulptūromis be-mokslis skulptorius Juozas Ged-minis. Iš tikrųjų, tas Gedminis buvo nepaprastas žmogus, pasi-žymėjo dideliu išradingumu ir pamėgimu iš akmenų daryti vi-sokias figūras, grybus, žalčius, didžiules širdis ir kt. dalykus. Būdamas jaunas, jis mėgdavęs miegoti gandrulizdyje. Jo darbų trys nuotraukos įdėtos "Mūsų Lietuvos" 103-104 psl. Viena jų vaizduoja jo paties antkapį su pramatyta 1912 m. mirimo da-

Kertinė Paraštė

ŠVIESOS IR PRIETEMOS

Arti 7,000 žmonių dviejuose operos "Gražinos" spektakliuose mūsų muzikiniame gyvenime yra kažkas nepaprasto. Šitai pastebėjo ir amerikiečiai bei šiaip kitataučiai, praėjusio įvykio dalyviai. Žinoma, jiems imponavo ir pats sceninis "Gražinos" apipavidalini-mas, muzikinis ir vokalinis jos rūbas, bet nemažiau imponavo ir lietuviškosios publikos ant-plūdis. Iš to fakto ir svetimie-siems ir mums patiems gaicjo susidaryti įspūdis, kad esame labai gyvo muzikinio gyvenimo bendruomenė, kurios užuo-vėjoje gali tarpti gili muziki-nė kultūra, skambėti dėmesio verti koncertai, augti nauji kompozitoriai.

Ar iš tikrųjų jau taip ir yra? Gražininio ūpo pakūme yra gera proga susimąstyti ir dėl klausytinųjų problemų. Juo labiau, kad ne vienu atveju patyrėme, jog esame linkę ku-riam nors dalyku užsidegti visa širdimi ir karštai, tačiau daugiau ar mažiau tik vienkar-tiškai. Mūsų kultūrinio gyve-nimo kreivė tada staiga paky-la į kone svaigančias aukš-tumas, bet po to vėl staiga krinta žemyn į toli gražu ne-pakankamą jos lygį. Šitai sa-kydami, turime galvoje ne to ar kito kultūrinio fakto kūrė-jus: rašytojus, muzikus, daili-ninkus bei techniškuosius įvy-kio organizatorius, bet skaity-tojus, klausytojus, žiūrovus, žodžiu — kultūrinio fakto pri-ėmėjus — publiką. Pasirodo, kad šventiškosios publikos mums netrūksta. Tik ji spraktelia pa-kilia nuotaika kaip užbrauktas degtukas, užsiliepsnoja kaitriu laužu, o po to vėl užstoja ilga ir neįauki prietema.

O muzikine prasme prietema vadiname tokią situaciją, kada po akinančių šventinųjų šviesų įprastinėje savaitgalių tėkmėje vykstantys savų solistų reči-čiai bei šiaip kitataučiai, praėjusio įvykio dalyviai. Žinoma, instrumentalistų koncertai pricina tuštokose salėse, kada pačios geriausios plokštelės yra ma-žiausiai perkamos, pasitenki-nant tik šlagerinėmis. Tuo ne-norime pastarąsias nuvertinti, o tik pabrėžti, kad muzikinei kultūrai ugdyti vienu jų nepa-kanka. Muzikinio gyvenimo prietema yra ir tai, kai daž-nam kasmetinis mūsų operos spektaklis yra vienut vieninte-lė proga akis akiai susidurti su muzika. Prietema ir tai, kad mes, turėdami gražias progas, nelankome Amerikos didmies-čiuose pirmaeilį simfoninių koncertų, praleidžiame progas išgirsti geriausius pasaulio vo-kalistus, nesekame patys savo ausimi dabartinės muzikos rai-dos, o po to skundžiamės, kad Lapinskas mums nesupranta-mas.

Žinoma, muzikinio gyvenimo lygiui išlaikyti, o tuo pačiu ir palankiai kūrybiniai nuotaiškai sudaryti daug gelbsti ir koks nors kasmetinis, šventinis po-lėkis bei užmojis. Tačiau ne-mažiau būtinas ir nuolatinis, sakytumė, kasdieninis muziki-nio poreikio jautimas. Ir tik ta-da, kai gera plokštelių muzika kiekvienam iš mūsų taps kas-dienine, o savaitgaliais ir kon-certine būtinybe, galėsime sa-kyti, kad mūsų visuomenė yra muzikine prasme giliai išpru-suzinta, traukianti ne tik kitatau-čio akį, bet ir palanki savųjų šios srities talentų brendimui.

k. br.

ta, bet mirtis pavėlavo vienerius metus.

Rekyvos dvaro aprašymas su jo sena ir nepaprasta istorija yra labai įdomus ir papuoštas

Bronius Kviklys, parengęs ir atidavęs skaitytojams jau tris tomus "Mūsų Lietuvos".

grakščiu Buračo piešiniu, bet Rekyvos ežero skyrėjyje įsime-tęs kažkoks nesupratimas. Ne gali ežero vandens paviršius vie name jo gale būti keliais metr-rais žemesnis, kaip kitame ga-le. Ir Tyruliams (naujai gyven-vietei to paties vardo durpyno saloje) netinka miesto vardas, nes jame dar tik apie 1000 gy-ventojų, nors iš įdėtos fotogra-fijos jis panašus į toki. Kadangi per 20 metų tikimasi visą tą durpyną baigti eksploatuoti, tai atrodo, kad tas "miestas" gali išnykti.

Sūduvos padangė — jovingių žemė.

Sūduvai Br. Kviklio III tome tenka dramblio dalis — lygiai 560 puslapių ir 663 fotografi-nės iliustracijos, neskaitant žem-ėlapėlių ir planų. Pradžioje au-torius duoda bendrą visos Sū-duvos geografinę-istorinę apž-valgą. Jai skirta 28 puslapiai su 8 žemėlapiiais ir keliolika ki-tų iliustracijų. Čia ypačiai įdo-mus skyrus apie jovingių prie-istorinę senovę, apie kurią daug sužinota iš archeologinių tyrinėjimų, pradėtų po II pasau-linio karo. Lenkai (ir tarptau-tinės archeologinės ekspedici-jos vienas iš organizatorių šve-das Knut-Olof Falk) paskelbė

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Šviesos ir prietemos.
- Nuo Latvijos ligi Ukrainos.
- Andrew Wyeth kūryba.
- "Gražinos" spektakliams praėjus.
- Pasakų židinio pėdsakais.
- Lituanistikos Instituto suvažiavimas.
- Trijų dailininkų paroda.
- Kanados lietuvių leidinys angliskai.
- Kas atsitiko Vaivoros saloje?
- Knyga apie dvivėdišką sambūrį.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

Buvusieji Seinų dominikonų rūmai 1965 metais. (Iš Br. Kviklio "Mūsų Lietuvos" III tomo)

BRONIAUS KVICKLO „MŪSŲ LIETUVOS“ TREČIASIS TOMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Išties eilę studijų apie suduivus -jotvingius. Ta gausi, nauja mokslinė medžiaga autoriaus tinka mai panaudota.

Neįmanoma apžvelgti šios knygos dalies kiek detaliau, nes tai užimtų per daug vietos. Tenka tik padaryti vieną kitą mažą pastabą, būtent:

Dzūkai gyvena ne tik rytinėje, bet ir pietinėje Sūduvoje (120 pl.). Ne visos Sūduvos kaimai buvo išskirti vienišais XIX a. viduryje. Jos pietinės dalies dauguma kaimų buvo neišskirti ligi to amžiaus pabaigos ar XX a. pradžios. Juodosios Ančios žiočių intakas vadinasi ne Igora, bet Igara (141). Ten pat minima Fošo linija išvesta 1919 m. ne XII 8., bet VII 18. Matyti, jog autorius ją sumaišė su Cursono linija.

Hitleris savo sąjungininkui Stalinui pardavė ne šiaurinę, bet pietvakarinę Sūduvos dalį. Prienų giria negalėjusi būti 148 km. ilgio, nes būtų netilpusi visos Sūduvos (235). Varviškėj sukurtas lenkų partizanų lizdas buvo lietuvių kariuomenės likviduotas 1923 m. ne III 2. (513 psl.) ir ne II 24. (518), bet III 27.

Pasitaiko ir korektūros klaidų, nes be jų jokia knyga neatina į šį pasaulį. Imant dėmesį knygose didžiulę apimtį, vis dėlto, jų labai nedaug. Kai kurias tenka atitaisyti; skliaustuose duodami atitaisymai ir nurodomas psl.: Vokietija I ps. karo metu kapituliavo 1918. XI 11, o ne IX 18. (34); dr. Maciūno rūmai Linkuvoje buvo ne tarp valstaus gimnazijos ir namų, bet tarp valstaus namų ir gimnazijos (77); ne kelio trobelės, bet kelios trobelės (105), ir ten pat neapsaudoti, bet apšaudyti; Stankūnų kalnas ne 187 m. aukščio, bet 287 m. (116) lietuvių buvo ne perkeldami, bet perkeliama (142); ne Tumbova, bet Tambova (158); kun. Sidaravičius (Sideravičius, 157), Višakio Rūdos apylinkėse randa limotinės geležies rūdos (limotinės gel. r., 241); tame miestyje koplytėlė yra ne ant upelio, bet prie šaltinio (251); naujoji Zapyškio bzn. ne romėnų, bet romaninio stiliaus (272); Kaimelio bzn. pastatyta ne 1865, bet 1765 M.: Gelgaudas persikėlė per Nemuną, ne 1931, bet 1831 m.; kun. A. Jusaitis 1919 m. įteikė savo knygą ne prez. Rooseveltui, bet Wilsonui (333); bolševikų sudaryta mirties zona pasienyje buvo ne 8 km., bet 8 m. pločio (339); Seinų apylinkės kaimai vadinasi ne Kleivai, Jodeliškės ir Paseinai, bet Klevai, Juodeliškė ir Paseiniai (444); žemėlapis; ne Pulkotai, bet Pulkotas ir ne Burbiskės, bet Burbiškiai; Seirijų parapijos kaimas ne Avižonai, bet vižonai (497); iš seiniškių žaigarių kilęs veikėjas ne Daukevičius, bet Dapkevičius (503); Miroslavo bažnyčia žaibas sudegino ne 1935, bet 1835 m. (563); iš Vilniaus į Joniškį ne 322 km., bet 220 km.; Pašvitinio partizanai kovėsi su bolševikais, Povilas Lūkšys žuvo ir hermon-tininkai prie Radviliškio sumušti ne 1920, bet 1919 m. (73 psl.); pirmoji demarkacinė linija santarvininkų nustatyta 1919 m. ne XI 18., o VI 18. Iliustracijos

Kaip ir pirmesniuose dviejuose tomuose, taip lygiai ir šiame aprašoma miestai, miesteliai, bažnytkaimiai, žymesnieji kaimai ir dvarai, pilkalkniai, pilkapijai, upės, ežerai, kalnai, miškai, parkai, paminklai; nepraleisti nei archeologiniai radiniai nei didieji akmenys, nei didieji medžiai, nei žymieji pastatai ar etnografiniu atžvilgiu verti dėmesio dalykai. Žodžiu, apie knygos turinį galima pasakyti: visa apie viską. Visos gyvenvietės aprašomos nuo seniausių laikų ligi mūsų dienų, pradėdant priešistoriniais laikais ir baigiant dabartine okupacija, daug vietos skiriamas partizanų kovoms ir dabartinio gyvenimo Lietuvoje atvaizdavimui. Dėl to „Mūsų Lietuva“ yra didžiulis lietuvių šaltinis, gerai dokumentuotas ir lengvai skaitomas. Be to, autorius vykusiai įpina ir šiaip lektūrai tinkamų dalykų, kaip sakysim, legendų, padaavimų, atitinkamų ištraukų iš dailiosios literatūros ar liaudies dainų. Jis nepraleidžia ir visokių nuotykių, asmenų — „originalų“ ir kitų dalykų, kurie veikalą daro dar įdomesnį ir gyvenimiškesnį. Ir kai užverti paskutinį puslapį, tai ir tarsi: o kokia graži ta mūsų Lietuvėlė ir koks tragiškas jos likimas!

nevykusios. Užtat yra šimtai nuostabiai gražių, tiksliai atrinktų ir spausdintvės techniškai nepaprastai švariai atspausdintų. Tai dar ne viskas. Dauguma jų naujos, niekur ligi šiol nematytos, o kas svarbiausia, tai kad jos visiškai neseniai gautos iš Lietuvos arba iš Seinų-Suvalkų krašto. Vien tik Seinams ir jų artimai apylinkei skirta net 24 puikios nuotraukos, 2 žemėlapiai ir miesto detalus planas. Žymiai daugiau jų randame Suvalkų, Augustavo ir Naugarduko apskrčių aprašuose, nekaltant apie Marijampolės ar Alytaus apskr. Tik autoriaus neišsėnkamos energijos, sumanumo ir ryžto dėka šią jo knygą puošia šimtai tikrų fotografinių renybių. Juk gerai žinome kaip sunku, o dažniausiai visai neįmanoma, gauti iš anapus geležinės uždangos kurios nors vietovės nuotrauką. Tai gali liudyti ir šių eilučių autorius, dėjęs pastangų gauti iš ten fotografiją. Lietuvių Enciklopedijai. Mūsų malonumui Br. Kviklys sugebėjo gauti šimtus specialiai jam padarytų, puikiai nusisekusių nuotraukų. Argi tai nenuostabu? Tokių puikių Lietuvos nuotraukų sunku aptikti ir geriausiuose kituose leidiniuose, o nuotraukų iš ano pietų Lietuvos etnografinio pakraščio — Naugarduko, Nesvyžiaus, Slano m., Pinskio, Myriaus, Balstogės ir kitų vietų niekur neteko matyti. Turiu dėmesį naujas tų vietų fotografijas.

Aplamai imant, knygos iliustracinė pusė labai nusisekusi. Kai kurios iliustracijos yra techniškai tiek tobulos, kad gali lygintis su geriausiomis brangiausiuose leidiniuose giliaispaudės iliustracijomis. Antai pzd. dr. Jono Basanavičiaus portretui 409 psl. negali prilygti jokia kita bet kur matyta jo nuotrauka. Už tai pagyra tenka ne tik autoriui, sugebėjusiam prieduoti, kad šiais laikais, kada kiekvienas dailininkas ieško pasireikšti kaip nors prašmatniau, Wyeth visą laiką pasilieka vienodas savo stiliumi, spalvomis, temomis, technika. Sakoma, kad

Andrew Wyeth yra tikras realistas, kartais kiek primenantis surrealizmas. Ir kas nuostabiau, kad šiais laikais, kada kiekvienas dailininkas ieško pasireikšti kaip nors prašmatniau, Wyeth visą laiką pasilieka vienodas savo stiliumi, spalvomis, temomis, technika. Sakoma, kad

Andrew Wyeth Tolimas griauštinis Iš parodos Chicago Meno institute

Andrew Wyeth Portretas Iš parodos Chicago Meno institute

ANDREW WYETH

Išpūdžiai iš jo meno parodos Chicagoje

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Šiuo metu Chicago Meno institute vyksta Andrew Wyeth meno darbų paroda. Dailininkas dabartiniu laiku yra skaitomas pačiu žymiausiu amerikiečių dailininku. Šio dailininko paroda, jau turėjusi didžiulį pasisekimą New Yorke, Baltimorėje ir Philadelphiaje, atkeliavusi į Čicagą, tęsis čia iki birželio mėn. 4 d.

Amerikiečių dailininkas Andrew Wyeth gimė 1917 m. Chaddis Ford, Pensilvanijoje. Jo tėvas N. C. Wyeth buvo taipgi gabus ir žymus amerikiečių iliustratorius, kuris ir savo sūnų Andrew pradėjo nuo dvylikos metų mokyti iliustracijos ir grafikos meno. Tėvas jį priverė taip gerai išstudijuoti žmogaus anatomiją, kad, gerai išsiūriūrėjęs j modelį, paskui nusisukęs, galėtų jį nupiešti iš atminties. Sulaukęs devyniolikos metų turėjo pirmą savo parodą Philadelphiaje, o po metų jo darbų paroda buvo suruošta ir New Yorke.

Andrew Wyeth yra tikras realistas, kartais kiek primenantis surrealizmas. Ir kas nuostabiau, kad šiais laikais, kada kiekvienas dailininkas ieško pasireikšti kaip nors prašmatniau, Wyeth visą laiką pasilieka vienodas savo stiliumi, spalvomis, temomis, technika. Sakoma, kad

dailininkui neužtenka geros technikos, bet reikia ir įkvėpimo. Andrew Wyeth technika nuostabiai meistriška, o įkvėpimo jam netrūksta, kaip matyti iš daugiau kaip 200 parodose surinktų jo paveikslų. Vartodamas akvarelinius ir tempera dažus, jį pigmentus išmaišydamas dar kiaušinio trynyje ir atskiedamas vandeniu, jis gali nupiešti nepaprastai detališkai ir preciziškai savo pasirinktą daiktą. Šį tapymo būdą pats dailininkas pavadino „dry - brush“ metodu. Dažnai, palikdamas paveikslą foną ir pakraščius nepaliesus dažų — pliką drobę, dailininkas sukoncentruoja žiūrovą dėmesį j jo pasirinktus ir kruopščiausiai iki mažiausių detalių nupieštus žmones, daiktus, gyvulius, namus. Šis kruopštus meistriškas dailininkui užimtas daug laiko, jis net po kelis mėnesius skiria vieno paveikslą tapybai.

Šio amerikiečio dailininko spalvos yra labai užspalvintos. Jis pasireiškia kaip „chiaroscuro“ — šviesos ir šešėlio specialistas, nepaprastai žaviai pagaudamas saulės šviesos ir šešėlio žaismą. Jo spalvos gana liūdnos: rusva, žalva, gelsva, tik kai kuriose akvarelėse randa linksmesnių spalvų. Andrew Wyeth beveik visą

pusšimtį metų praleido Chaddis Ford, Pa., ir Cushing, Maine. Iš šių dviejų vietovių ir susidaro visa jo meno kūrinijų paprastai ir kasdieniška tematika. Jo paveiksluose matome nupieštus tokius paprastus daiktus, kad mums jie gali atrodyti visiškai bereikiškais. Bet juk dailininkas mato kur kas daugiau, negu mes, bet tai juk ir skiria menininką nuo nemenininko. Dailininkas moka ne tik nupiešti, bet ir akyliai stebėti gyvenimą, įžiūrėti jo tikrovę ir paskirti, ko mes dažnai nei nepastebime. Dailininkas moka pagauti tą subtilų grožį net ir paprasčiausiuose dalykuose ar vaizduose. Tapytojo Wyeth paveiksluose kaip tik tie paprasčiausi, nereikšmingieji ir kasdieniškieji daiktai tampa nepaprastais, reikšmingais ir nekasdieniškais. Iš savo gyvenamosios aplinkos dailininkas paima paprastą kampeį: sudėtus kibirus, gulintį šunį, vėjo pučiamas užuolaidas, skrendančius paukščius, botus, šliures, valtį pajūryje, mėlynių krepšelį, numestą kepurę, smėlio užpiltą batą ir padaro juos gražiais, reikšmingais, būtinais kasdieninio gyvenimo reikmenimis. Savo paveikslais jis mums padeda geriau pajusti begalį tikrovės turtingumą ir grožį. Dažnai ši tema vis kartojasi, bet jau pagauta kitoje šviesoje ir kitame laike.

Šalia gamtos vaizdų, dailininkas Wyeth taip pat nevengia ir žmonių, kurie dirbo ar gyveno jo kaimynystėje. Aplamai, Wyeth paveiksluose jaučiamas vienišumas, o ypač tai ryškiai pasireiškia jo žmonių gyvenime. Daugiausia jis vaizduoja skurdų baltųjų ir negrų buitį, piug liūdesio, nusivylimą, bet kartu autorius jį skausmus ir vargus sukiliną, juos atvaizduodamas su tokia meile, užuojauta, kantrybe, bet kartu ir su žiauria tikrove.

Dailininkas Wyeth savo tapyboje labai vykusiai moka pagauti ir sustabdyti judesį, parodantį praėjusį arba net būsimąjį vaizdą. Geras toks pavyzdys yra paveikslas „The Trodden Weed“, kuriame matome tikrai ilgus batus ir palto apačią. Iš šio vaizdo mes galime nujausti, koks bus tas pareinantis žmo-

gus. Arba kitame paveiksle „Patriot“ mes jaučiame ką tik tai pasuktą kariškio galvą. Arba kitame „Wind from the Sea“ matome ką tik įpūstas per langą užuolaidas.

Šioje parodoje išstatyti meno kūriniai yra labai iliuziniai. Mes jaučiame drabužių minkštumą arba jų kietumą, krosnies karštumą, rankų kietumą, žiemos šaltį, namo senumą, plaukų šiurkštumą, vaiko odos švelnumą.

Dailininko Andrew Wyeth, tur būt, yra daugiausiai lankoma iš visų vieno žmogaus surošytų meno parodų. Meno parodų lankytojai, atėję į šio dailininko parodą, jį pamėgsta kaip

poetą ir meistrą lygiai tokioje pat realistiškoje nuotaikoje kaip ir senuosius dailininkus, pradėdantiotto ir baigiant Monet. Į šią meno kūrinijų parodą atsilankę mes mėgėjas neapsivils, nes dailininko Andrew Wyeth kiekvienu paveikslu galima džiaugtis, grožėtis, patenkinti ir praturtinti savo dvasinį pasaulį.

O kad ir mes lietuviai turėtume šitokio didelio pajėgumo realistą dailininką! Tada tikrai būtų akivaizdu, kad retkarčiais mūsų spaudoje kritikuojamas ne tikrasis ir kūrybingasis realizmas, o tik prasti ir nekūrybingi dailininkai, savo negalią bedangstą realizmo skydu.

Tel. ofiso HE 4-5758; Rez. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rendra praktika ir Alercija
2751 West 51st Street
Valandos: pirmad., antr., ketvirt. ir penktad. 2-5 val. v.
Šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet.
Teatinis netimo pagal sutartim

Ofiso 735-4477; Rez. PR. 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVU IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal sutartim

Rez. GI 8-0973
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusherija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarim. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414; Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusherija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Šešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniai uždaryti.

Ofiso tel. PR 8-2330
Namu — rez. PR 8-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2856 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofa. PR 6-6022; Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; antr. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarim.

Ofs. PO 7-6000; Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1881
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarim.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 v. p. p. 6-8 val. vakar. Šeštad. 12-4 val. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-1159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniai 12 iki 4 popiet.

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. PRospect 8-1717
Resid., 3241 West 66th Place
Tel. REPUBLIC 7-7665
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniai uždaryta. Antradieniai ir penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-šios ir California
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartim
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inktų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 588-2233
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-6, treč. ir šešt. tik susitarim.

Ofiso HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 8 v. r. — 12 v. r.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7097
SPECI. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį
Tel. 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPECI. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninę
VAL. pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarim telefonu:
Telef. REPUBLIC 7-2390

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniai uždaryti; šeštadieniai nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2-5 popiet. ketvirtad. nuo 6-8 vak. Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
5542 S. Cicero, Oak Forest, Il.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarim.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. Reliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 3 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. p. p. ir vakarais pagal susitarim.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penkt. 10-12 v. r., 2-5 val. vak. Šešt. 1-4 v. v. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta.
Rez. tel. WA 5-2099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarim.

Of. tel. HE 4-2123; Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėja ligonius tik susitarim
Val: 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VASKEVICIUS (VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 S. Albany Ave.
Val. pirm., antrad., ketv. 6-8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarim.

Tel. ofiso PR 6-6446; rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarim.

Ofiso tel. 767-2141; Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. r. ketvirt. 5-8 v. vak. Šeštad. 12-3 v.

„GRAŽINOS“ SPEKTAKLIAMS PRAĖJUS

Žvilgsnis į operos gimimą ir pastarąjį jos pastatymą

BALYS CHOMSKIS

Chicago Lietuvos opera yra aukšto moralinio lygio ir geriausias mūsų išsivijoje muzikaliai subrendęs vienetas. Per dešimt metų — ilgas darbo ir kartaš neviltingas valandų kelias ir daugybė sapnų, planų, konfliktų, kol prieita prie pirmosios tautinės — herojinės operos „Gražinos“ pastatymo. Du spektakliai gegužės 20 ir 21 d. Chicago Operos rūmuose buvo atlikti ne vien scenoje, bet ir kiekvieno klausytojo širdyje. Sentimentas ir tikrovė, drama ir epas, viltis ir atkaklumas suplažda į bendrą, subtilią lietuvių sielos istoriją.

Jurgis Karnavičius — vienintelis tuo metu po Naujajio kompozitorius, kuris pelnėsi duoną kaip instrumentalistas, grodamas viola Kauno operos orkestre. Ten apačioj — orkestradoje gimė idėja sukurti „Gražinos“ operą. Adomo Mickevičiaus poema „Gražina“, persunkta valios, kovos už laisvę, moralinio moters taurumo romantizmas neleidžia nurimti Karnavičiui, juo labiau, kad jis pats gyvena ta romantizmo idėja ir kovoja už savo lietuviybę.

Kompozitorius puola į darbą su aistra ir meile, bet taip pat su didžiausiu blaivumu ir aiškumu. Svarbiausias jo planas — operoje turi atsispindėti tautinis folkloras. Todėl jis važinėja po kaimus, rinkdamas liaudies dainas, ir jam daug padeda operos solistė Vincė Jonuškaitė ir dailininkas Žmuidzinavičius. Libretą rašo jaunas poetas Kazys Inčiūra. Pradžioje kompozito-

rius buvo užplanavęs parašyti ilgą prologą, bet po nelengvo bandymo to plano atsisako, bet vis dėlto pirmame operos veiksmė jaučiama to prologo kontūrai.

Gražinos partiją kompozitorius rašė Vladi Grigaitienei. Jos ūgis ir balsas nepaprastai buvo ryškūs kompozitoriaus kuriamai herojei Gražinai. Grigaitienė nestatė Karnavičiui jokių reikalavimų, ji stovėjo nuošaliai, ir, gal būt, dėl to Gražinos vaidmuo yra lygesnis, aiškesnis, natūralus. Svarbu kompozitoriui buvo laimėti savo operai Kiprą Petrauską, nes gerai žinota, kad didelė publikos dalis eina klausyti ne operos, bet Kipro Petrausko. Taigi reikalavimas: Liutauras turi būti operos dėmesio centru su vidiniu prieštaravimu, bet kilni figūra. Karnavičius stengiasi tuos reikalavimus išpildyti, bet Liutauras charakteris išėjo psichologiškai nei lygus, nei aiškus. Aplamai, kompozitoriaus vokalinis raštas yra silpnas, siauras, nes, kuomet kompozitorius nutolsta nuo liaudies motyvų, jo vokalinis raštas nėra platus, jis netvirtas, nepasižymis melodijos turtingumu. Jo didžiausia kūrybiška jėga išsiliejo orkestre ir choruose.

Po pirmos „Gražinos“ premjeros Kaune, opera susilaukė aštros, dar tada Lietuvoje neprasitęs kritikos. Apie ją buvo būsios kritikos, ir kažkos plaukas vis dėlto plaukiojo kritikos sriuboje. Suprantama, buvo truputį neįtaik: Karnavičius, būdamas dėl kalbos konservatorijoje

Gražina — Dana Stankaitė ir Liutauras — Stasys Baras
Nuotr. Vyt. A. Račkausko

„persona ingrata“, sukuria pirmąją tautinę — herojinę operą, kurioje atsispindi tuometinio lietuvių patriotizmo nuotaikos ir politinis, kultūrinis gyvenimas. Būdinga yra tai, kad kričėka beveik ignoravo operos libretą. Opera yra sceninė ir muzi-

kalinė drama. Iš žodžio gimta muzikos dvasia, drama operoje.

Kazys Inčiūra neišsprendžia dramaturgijos problemų „Gražinos“ siužete. Jo žodžiu trūksta dinamiškos poetikos. Jo žmogus neturi charakterio, emocijos, psichologinio pagrindo, todėl veikėjai negyvi, deklamuotajai be dvasios. Dramatinis konfliktas — iliustratyvinis, veiksmo trūkumai sukausto operą statinėj formoje. Nėra konflikto, nėra charakterio, pasilieka tik dainuojantis žmogus. Savaimė suprantama, kad libreto trūkumai yra visos operos trūkumai, bet kartu ir iškelia aukštą kompozitoriaus profesionalizmo lygį, užtušuojančią ir perkomponuojančią silpnas teksto vietas, turinčią dramatinę įtampą ir plomius muzikos epizodus, ir tai pūblikai, kuri mato sceną ir muziką, „Gražina“ yra įdomi opera, iš kurios kalba lietuviška dvasia, mėlė savo kraštui, legendarinė pagonių kulto mistika.

Chicago Lietuvos opera į Gražinos pastatymą idėjo daug darbo, mėlės ir rizikos, pakel-

Benediktas Rutkūnas

Benediktas Rutkūnas

PAVASARIO DAINA

Upės kliauga, Pievos žydi,
Dainos nuskardėjo.
Toks gaivus, toks palaimingas
Dvelksmas piečio vėjo!

Išbučiavo visą žemę —
Lygumas ir kalnus.
Lietus lyja. Lietus plauna
Žalius žemės delnus.

Ant delnų tų — paukštės tupias,
Saulė ripka ritas.
Apkabinęs supa žemę
Skambiabalsis rytas — —

GALI IŠGLOSTYTI

Velėnoje gyvybė glūdi —
Šilta, švelni.
Gali išglostyt, palytėti,
Pajust delne,

Kai ji pakyla iš po sniego
Žaliu daigu, —
Ir nuo jo kvapo, nuo jo grožio
Džiugu, svaigu — —

Aksomu klojasi pakalnės.
Ir rykauja laukai.
— Myliu tave, pasauli žalias! —
šypsodamos sakai.

MAŽYTIS

Kaip paneigti save?
Aš savęs neneigiu.
Aš mažytis, žinau, —
Plevesuoju drugiu.

Daug gėlių lankose,
Ir kvapų, ir spalvų.
Mano vasara ten,
Kur gaivu, kur žavu.

Aš su vėju skraidau;
Zieduose aš bučiu
Ir užmiegu nakčia
Spinduliuose žvaigždžių.

Mano broliai — vabzdžiai,
Ir linai, ir rugiai.
Aš bučiuoju gėles.
Kaip bučiuoja drugiai.

Į TAVE KREIPIUOS

Nugrimzdęs ūrag su paukščiais okeane oro
Ir pasimetęs daiktuose trapiuos,
Kūrėjau nuostabių, neįsamtuojamų pasaulių,
Aš į Tave širdim kreipiuos.

Esi Kūrėjas mano, Tėvas, Brolis:
Suprasį tad lengvai gali,
Kaip mar sunku l'g nepakl' mo, liūdna
Vienam gyvenimo kely.

dama savąją operą aukščiau už masetinius operos pastatymus, ir šitai reikia vertinti kaip reikšmingą faktą mūsų kultūros gyvenime.

Vienas didesnis pastatymo trūkumas — tai režisūros stoka. Nors programoj Kazys Oželis yra įrašytas kaip režisierius, bet jis pats save tuo nelaiko, jis yra tik scenos vadovas, nematomas operos veiksmo dirigentas, puikiai atliekantis savo pareigą.

Paprastai muziką ir sceną savo rankose turėjo Aleksandras Kuciūnas, bet šį kartą, būdamas trumpai Chicagoje, gal būt, pritrūko laiko režisūriniam operos išbaigimui.

Dailininko Vytauto Virkaudė dekoracijų sprendimas buvo pušiau legendarinis, mistinis, pušiau realistinis, kartais scenos architektūra (paskutinis veiksmas) pajungta scenos veiksmui, bet bendrai surišta su Karnavi-

Kodėl neatsunti man draugo
Sušildyt sielos ir rudens dargių naktų?
Pasauli šalta — gruodas, pūgos — —
Ko nesušildai Tu?

Ir kraujo okeanai, upės.
Ir liepsnos lyja iš dangaus.
Ar, Dieve, leides žemė žmogų.
Nesigaili žmogaus?

Gal neregi kančių? Užlaužusių rankas
Vaitojimo ir skundo negirdi?
Gal niekini Tu savo silpną tvarinį,
Ir meilės gal nėra Tavoj širdy?

Kodėl neatneši taikos į žemę, nesušildai mano
rudenio nykių naktų, —
Kūrėjau, Tėve, Brolį, į Tave širdim kreipiuos.
Ko leidi vilti man vienšiomu našta?
Ir klyst daiktuos — pigiuos, praeinančiuos.
trapiuos?

ŽINAU

Žinau, ateis diena tamsioji rūšio:
Neliks dirvoj gyvos žolės, anei gelsvos svėrės.
Užges diena akys'. Sudieju pasauliui. Baigta!..
Paskęs į žemę išjias kūnas ir į dulkes subyrės —

Beį nebijau likimo, lemto Amžinojo Žynio:
Išsivadavimą iš žemiškojo narvo — rūpesčių ir
skausmo mano sielai jis atneš.
Laisva ji skris pas Viešpatį virš žerinių
žvaigždynų —

Pažinsiu Tiesą, Gėrį, Grožį; Slėpinį Būries
atspėsiu aš.

Poetas Benediktas Rutkūnas yra dar ano nepriklausomos Lietuvos šaunaus poečių būrio bendraketelvis, savo lyrikoj daininga forma išsakęs gavaliską gyvenimo džiaugsmą, vietomis perpintą religiniu bei filosofiniu susimąstymu. Nuo pat jaunytės poetas savo kūrybą spausdino įvairiuose kultūros ir literatūros žurnaluos. Līg šiol yra išleides čiuos poezijos rinkinius: Eilėraščiai marėse (1930), Versmės (1937), Gyvenimo tvanas (1940); Sparnus man meta paktė (1947). Yra rašęs ir prozos, novelių knyga „Nuodėmės“ pasirodė 1932 m. Siemet, balandžio 29 d. B. Rutkūni sukako 60 metų. Šia proga čia spausdiname pluoštą naujausios Jubilatio poezijos.

čiaus muzikos idėja. Operos „Gražinos“ pastatyme ypatingai išryškėjo teatralinis patosmas rūbuose, kuriuose sužvilgo sodrus spalvų tonai, sujungdami daugiau kaip šimto žmonių bendrą meninį paveikslą. Dailininkė Bronė Jameikienė ir jos asistentė Paulina Vaitaitienė atidavė operai tikrai puikų meninį indėlį.

Dirigentas Aleksandras Kuciūnas (Nukelta į 4 psl.)

PASAKŲ ŽIDINIO PĖDSAKAIS

Valerijonas Jakas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Įdomios yra 3 akmeninės skulptūros simbolizuojančios ausies, galvos ir skrandžio skausmus, kurios į parlamentą besirenkančiams politikams primena, kad savo profesija pasirinkę politiką, visuomet turės vieną ar visus iš karto skulptūrose vaizduojamus skausmus.

Šalia taip pat renesanso stiliaus biržos pastatas, papuoštą rokoko bokštu, kuris yra stilizuotas iš keturių, ant galvų stovinčių, drakonų uodegų.

18 amž. Amalienborgo rūmai yra keturių pastatų grupė, simetriškais sparnais supra aikštė. Tai rokoko stiliaus žiemos karališka rezidencija. Vidudienį, jei karališka šeima iš rūmų nėra išvykusi, įvyksta spalvinga ceremonija — tradicinis sargybu pasikeitimas. Tada parodoja drausmingi sargybiniai su kailinėmis kepurėmis spalvingose uniformose. 1940 m. naciams okupuojant Kopenhagą, tankams priartėjus prie rūmų, sargybiniai gynė karališkus rūmus tol, kol karalius nesustabdė bereikalingo kraujo praliejimo. Po paradų įvyksta koncertas. Karalius gimtadienį tampa mokyklinė švente. Visų mokyklų mokiniai susirenka pasveikinti karaliaus. Tuomet karališka šeima, karalius Frederikas IX ir karalienė Ingrida, pasirodo rūmų balkone. Š. m. birželio mėn.

10 d. 27 amžiaus princesė Margareta, būsimoji karalienė, išteka už prancūzų grafo. Po vestuvių grafas taps Danijos princas. Taip pat 23 m. amžiaus princesė Benedikta netrukus žada susižieduoti su vokiečių princu.

Rosenborgo renesanso pilis, statyta monarcho Kristijono IV, jau nuo 19 amž. yra tapusi muziejumi. Be kitų meno ir auksakalystės karališkų turtų, yra išstatytos daniškos karūnos, išpuoštos deimantais. Prie pilies didžiulame, gėlynuose paskendusame parke yra ir skulptūrų. Viena iš puošniausių skulptūrų yra skirta rašytojui H. K. Anderseniui.

Mažoji undinė — miesto simbolis

Jachtų uoste mergaitės dydžio bronzinė skulptūra, Anderseno pasakos undinė, Carsberg alaus bravoro dovanota miestui. Ir undinės skulptūra yra toks susidomėjimas, kad ji yra daugiausiai fotografuojama Kopenhagoje. Visi žymesnieji valstybės svečiai tuoj vežami prie undinės fotografuoti. Tik turistų niekas nefotografuoja. Tuo reikalu jie turi prašyti savo draugu.

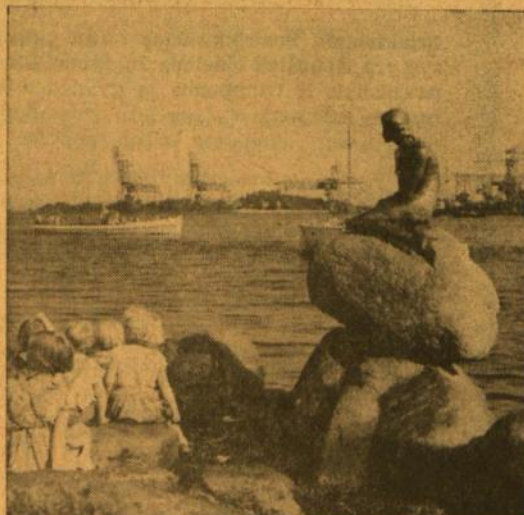
O toji undinė — vandenė, įsimylėjusi princą, rodos, tik laikinai išlipusi iš jūros, pasiilgusi žvilgsniu žiūri į krantą su viltimi pamatyti princą. Prieš kurį laiką vandaliai buvo undinei nupioję galvą, bet miesto vadovai, ilgai nedėję, savo miesto simboliui priklijavo naują galvą. Undinė yra vaikystės saulėtų dienų ir jos sapnų liudininkė.

Rotušės aikštė — miesto širdis

Prie 1905 m. pastatytos stilingos rotušės visomis kryptimis veržiasi automobilių, dviratininkų ir pėsčiųjų srautas. Pro čia tūkstančiai dviračių lygiomis sostinė gat-

vėmis lenkia vienas kitą colio atstume. Dviratis yra kasdieninis sostinės gyventojų draugas. Beveik visi dviračiais skuba į darbovietes ir atgal, susilenkę spaudžia papėdes, o judančiomis kojomis pravažiuoja vienas kitą be jokio nervingumo ir retai išgirsį įspėjantį skambutį.

Rotušės aikštė yra ne tik judėjimo kryžkelė, bet ir sostinės socialinio gyvenimo centras. Aikštėje būna visų susipažinimų pradžia, pasimatymų vieta, o kartais ir romansų pabaiga. Čia vieta, kur galima nusipirkti gėlių ir vaisių. O gėles yra būtina dovana, pagal danų tradiciją, pakvietimas pietums. Čia dešrelių mėgėjai suvalgo jų daugiau nei kokioje kitoje sostinės vietoje. Vaikai čia tradiciniai lesina jau ir taip nutukusius balandžius. Dūdų ir kiti orkestrai staigiai pasirodo, greit pražygiuoja ir net nespėsi susigaudyti, kas tie muzikantai ir iš kur jie atvykę. Aikštėje niekas nenustem-

Mažoji undinė

ba, pamatęs suoliukuose sėdinčias moteris ir rūkančias cigaras. Visi žino, kad kai kurioms moterims cigaretės yra per silpnos ir per brangios.

300 m. senumo rotušės bokšto varpai skambina melodija, kurią yra įsisąmoninęs kiekvienas sostinės vaikas. O varpų aidai gyventojų sąsąmonėje niekad neišnyksta. Prie aikštės yra vietos ir rašytojui H. K. Anderseniui. Skulptūroje jis savo žvilgsnį atkreipęs į jo vardu pavadintą bulvarą.

Mechaninė bronzinės mergaitės statula pranašauja orą. Prieš lietu mergaitė pasirodo su lietsargiu, o prieš giedrą apžergusi dviratį. Netoli vasarą kasdien specialus mėlynas tramvajus, skirtas turistams, besiviniuojamas miesto gatvėmis, daro 3 apvažiavimus. Tramvajų gidai įvairiomis kalbomis aiškina miesto žymybes.

Kitoje pusėje bulvaro romantiškas, elegantiškas, spalvingas Tivoli parkas.

Pėsčiųjų šventovė, knygos, pornografija, mylios ilgumo vėžių stalis ir nesaugios jūrininkų užėigos.

Jei rotušės aikštė yra miesto širdis, tai Stroget, senamiesčio 1 mylios vingiuotų gatvelių junginys, yra miesto pulsas. Tomis gatvelėmis automobiliai nevažinėja, ir Stroget yra tapęs pėsčiųjų rojumi. Visuomet gatvelėse minia žmonių. Jomis vaikšto ir įvairių tautų turistai. Aplink girdisi egzotiškiausios kalbos. Visi lanko didžiulias parduotuves su garsiuoju danišku porcelanu, sidabru, keramika ir meniškais lempų gaubtuvais. Visų dėmesį traukia baldai savo specialiu medžio parinkimu, praktiška ir rūpestinga konstrukcija, meniškoms ir skoningoms linijomis. Nuo 1958 m. daniški baldai pagarsėjo tarptautinėje rinkoje, o ypač

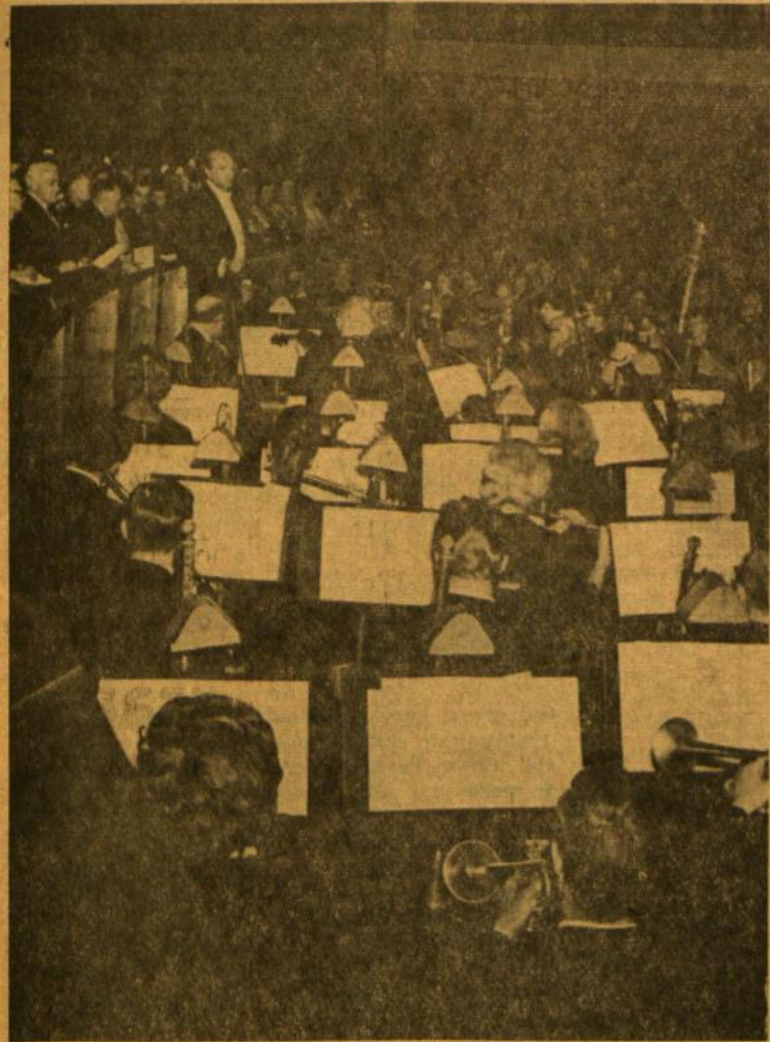
Amerikoje. Pastaruoju metu jau atsisakoma senųjų tradicijų baldų gamybos, žengiamas su naujomis madomis, įjungiant jų konstrukcijon odą, metalą ir plastiką. Darnioje į šių baldų gamybą skiriama daug rimto dėmesio. Baldus projektuoja net specialūs architektai. Meno akademijoje veikia baldų projektavimo mokykla. Danija net kai kurių baldų gamybą importuoja tiko medį iš Burmos ir Thailando.

Strogete netrūksta antikvarinių, gėlių, suvenyrų parduotuvių ir knygynų. Pagal statistiką Danija yra antroje vietoje pasaulyje (pirmoje vietoje Islandija) naujais titulais išleidžiamų knygų kiekiu. Kai Danijos 1 tūkst. gyventojų kasmet vidutiniškai išleidžiama 1 knyga, tai JAV 1 knyga tenka 7 tūkst. gyventojų. Knygnai, kaip ir Stockholme, yra prikrauti importuotomis knygomis anglų kalba. Pasakojama, kad net Danijos darbininkai perka ir skaito Dickensą, Maughamą, Burnso, Heinė, Hemingway'ų originaliose jų kalbose. Bet kioskai užversti taipgi pornografinė literatūra. Kažkodėl sensacinė užsienio spauda netaiko moralės masto danams, o visa pyla už seksualizmą tenka tik švedams, kai tuo tarpu Švedijoje tokios pornografinės literatūros rečiau užtikai.

Bytnikai, tie nelaimingi sukiličiai prieš visuomenę, Strogete taip pat gerai jaučiasi. Jie čia vienoje vietoje susirenka, bohemiškai apsirėdę, gražina asfaltą spalvotos kreidos „pop art“ piešiniai. Iš aplink juos susitelkusių praieivių jie čia pat renka pinigų finansuoti savo kelionėms į kitų miestų bytnikų centrus. Kitas bytnikų būrelis su gitaromis susitelkęs prie gandrų fontano.

Jei Strogeto gatvelės be didiesčio judėjimo triukšmo yra tapusios lyg ramybės

(Nukelta į 4 psl.)

Aleksandras Kuciūnas diriguoja paskutinį "Gražinos" spektaklį gegužės 21 d. Civic operos rūmose Chicagoj. Nuotr. Vyt. A. Račkausko

"Gražnos" Laimatis — Stefan Wicik ir Ramunė — Daiva Mongirdaitė. Nuotr. V. A. Račkausko

"GRAŽINOS" SPEKTAKLIAMS PRAĖJUS

(Atkelta iš 3 psl.)
 čiūnas, kaip visada. "Gražinos" operą pravedė tikrai autoritetingai. Mūsų šios operos yra jo muzikalijai išauginta. Jo dėka ji ir laikosi tam tikro aukštumo. "Gražinos" spektakliai vyko visai kitose aplinkybėse: didelė Civic operos salė, pilnas, geras orkestras, išskirti balansai tarp orkestro ir scenos, nustatyti skambėjimo forte ir piano, stipriantama nėra lengva problema. Būta vietų, kur to lygumo tarp orkestro ir scenos trūko, bet visumoje operos pravedimas — sklandus. Orkestriniai epizodai išskirti, ritminė dinamika tiksli, logiška.

Didžiausia operos žvaigždė — tai choras, kuris buvo gerai pruoštas ir puikiai skambėjo. Kadangi choro partija operoje užima žymią vietą, tai be chorvedžių A. Stephens ir A. Gečo buvo pakviestas ir kompozitorius Darius Lapinskas, kuris tapo ruošė ir solistus. Ypač geras gerą choro žymė, kad jis nuforsavo, bet iš jo plaukė natūralus, gražus tembras, turįs lyrinės (moterų choras) ir dramatinės išraiškos.

Gražinos partiją dainavo pirmajame spektaklyje Lilija Sukytė, antrame Dana Stankaitytė. Jau anksčiau man kilo abejonė ir klausimas, kodėl šukytė sutiko dalyvauti "Gražinos" operoje, kurios vaidmuo neatitinka jos balsui ir charakteriui. Ar tai yra sentimentas lietuviškai operai, ar savo jėgų pilnai nepažinimas? Sukytė Gražina buvo graži, švelnią jaunimą, trapi mergina, kuri puikiai atliko lyrinis epizodus, kiekvienam žingsnyje buvo jauciamas jos artistinis talentas, bet ji ne-

buvo Karnavičiaus Gražina. Ir kuomet užsidėjo kario šarvos, pražuvo minioj. Trumpai tariant, Gražinos dramatinis, vokalinis rūbas Sukytėi buvo per didelis, nes smuikas negali groti violončelės partija.

Dana Stankaitytė, turėdama dramatiškesnę balsą, žemose gaidose atsišką atspalvį, aštresnį charakterį ir visą kūno kompleksiją artimesnį Lietuvos, daugiau galėjo įtikinti užrova, kad gali eiti į mūšį ir laimėti kovą. Danutė Stankaitytė, kaip ir Dana Stankaitytė, turėdama dramatiškesnę balsą ir atsišką atspalvį žemose gaidose, aštresnį charakterį galėjo būti daug arčiau Gražinos tiesos. Sceniškai ne visur išaugta, bet jai pavyko sukurti vientisą herojinę Gražinos paveikslą.

Išskirtinai skambėjo Stasio Baro balsas, dar kartą patvirtindamas, kad solistas turi pasaulinio masto dramatinį tenorą. Bet dėl dainavimo mokyklos ne-

išbaigtumo ir kitokių aplinkybių pasilikęs tik mūsų taip. Liutauo ar Pajaco drama yra kartu Stasio Baro talento irama.

Daiva Mongirdaitė — Ramunė nustebino savo skambančiu ir toli nešančiu baru. Kiekvienas žodis buvo aiškus, suprantamas, balsas ir valdyba puikiai piešė Ramunės paveikslą. Jos partneris Laimutis — Stefan Wicik savo lygiu, lyrinio dainavimu (duete su Ramune) sukūrė tikrai romantišką nuotaiką.

Jono Vaznelio Krivis yra labai charakteringas, j pirmą planą išėmęs vyriausias pagonių kunigas. Krivio išorinės detalės ir Vaznelio balsas paliko puikų įspūdį.

Šį kartą Algirdui Brazui teko dainuoti ne visai tinkama jo balsui partija, nes Rimvydo vaidmuo yra parašytas bas-baritonu spalvoje. Todėl Algirdo Brazio balsas dažnai buvo užleijamas orkestro, todėl ir pats Rimvydas pasiliko mašaly nerūškus.

Arnoldas Vokietaitis, profesionalus dainininkas ir artistas, visiems pradž, kad nėra mažų rulių, sužibėdamas mažą juokdarį partijoje, įžaidamas ugnį

"Gražinos" pirmame veiksmė. Jaunas Bajoras — Algimantas Grigas daro pažangą. Gražiausią operos ariją jis atliko efektingai. Toliau epizodinių rulių eilėse girdėjome Julij Savrimavičių, Vaclovą Momkų, Bronių Maciukevičių ir Genovaitę Mažeikiene. Balet'o šokėjai: Violeta Karosaitė, Jaunutis Poudžiūnas ir choreografas Simas Velbassis.

Kad "Gražina" galėjo išvysti laisvojo pasaulio lietuvių išėjimo sceną, turime būti dėkingi tokio didelio užmojo nepabijojusiam dabartinei Chicago Lietuvos operos vadovui: pirmininkui Vytautui Radžiui, vicepirmininkams — Margaritai Momkieni, Gediminui Kazėnui, Bronių Maciukevičiui, Kaziu Skaisgiriui, sekretorei Reginei Smolnskienei ir išdinininkui Antanui Grinai. O žinant, kad dar yra mūsų tarpe tokiam reikalui taip didžiai pasišventusių žmonių, su viltimi ir tikėjimu galime žvelgti vis dar neblėtančios mūsų operos ateitį. Todėl ir žuvusią Gražiną scenoje guldant ant laužo, ne vienam norėjosi sušukti: Gražina mirė — tegyvuoja opera.

PASAKŲ ŽIDINIO PĖDSAKAIS

(Atkelta iš 3 psl.)

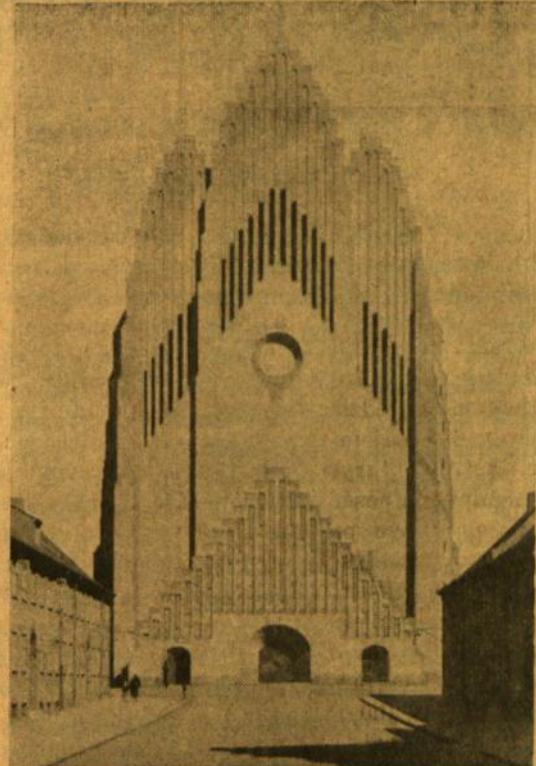
oaze, tai Strogeto šaligatvių kelios spalvinės kavinės yra tapusios lyg šventovėmis. Ir nėra didesnio malonumo nusivaikščiojusiems turistai, kaip atsisėsti patogioje kėdeje, užsisakyti kavos, pailsėti ir pasidalinti įspūdžiais su draugais. Ir vietos gyventojams taip pat šaligatvių kavinės yra simbolis ramaus kampelio, nebrangi vieta pailsėti, patiems pasirodyti ir kitus stebėti, ir kartu valandėlei pabėgti nuo šeimyninių ir profesinių rūpesčių ir problemų.

Sostinės 800 m. sukaktuvių proga š. m. birželio mėn. 16 d. per Strogetą bus nutiestas 1 mylios ilgumo vaisių stasas, kuris bus apkrautas kepsniais, o daniškas alus bus parduodamas originaliuose bokaluose.

Iš Strogeto per keletą minučių galima nueiti ir aplankyti Nyhavn, apie 4 miesto bloko ilgumo pasilinksminimo centrą. Prie kanalo tęsiasi 18 amž. buv. pirklių rezidencijos, kurios dabar yra tapusios komercinėmis užieigomis, viešbučiais, kavinėmis ir kitomis pasilinksminimo vietomis. O tų vietų savininkai bando išlaikyti originalumą ir individualumą. Seniau čia mėgdavo apsilankyti jūrininkai. Kai kur prie kanalo krantės prisitvirtinę prekybiniai laivai — dvištiebės škunos, prikrautos dėžėmis kvepiančių vaisių. Nerimstancios žuvėdros virš stiebių moja ratu sparnais ir klykauja. Būreliai jūrininkų šnekučiuojasi. Prie šio kanalo jaunystėje yra gyvenęs rašytojas H. K. Andersen. Dabar turistams, norintiems pamatyti šį spalvingą rajoną, gidas pataria tvirtai prisėgti pinigėn, nesiginėti, nenusigerti ir neįkristi į kanalą.

Asfalto menininkai

Grundtvigo bažnyčia

O'iginalus modernios gotikos architektūros paminklas

Negalima iš Kopenhagos išvykti, neaplinkius modernios danų gotikos bažnyčios, kuri pastatyta pagerbti vysk. N. F. S. Grundtvigui, tautinio renesanso žadintojui. Bažnyčios architektūra pagrindu yra su visais viduramžių gotikos elementais, bet skiriasi tik moderniomis, grakščiomis formomis.

Šiaurės vakarinėje dalyje, prie naujų butų kolonijos, šviesiai geltonų plytų bažnyčia savo fasadu primena vargonus. Ratlankiu apstatyti specialiai suprojektuoti 2—3 aukštų butai, paryškinti išoriniam bažnyčios išpūdingumui. Bažnyčios statyba užtruko beveik 20 m. Galutinai ji užbaigta 1940 m. Statybai panaudotos specialios rankų gamybos plytos ir jas mūrinio rinktinių mūrininkai.

Įėjus į vidų, pro siaurą portalą į plačią ir aukštą navą, nustebina vntis tas pačių šlifuočių, šviesiai geltonų, plytų panaudojimas sienoms, skliautams, grindims, laiptams ir net altoriui. Grundtvigo bažnyčia be jokių ornamentų, išsiskiria nuo kitų šių dienų modernių bažnyčių savo paprastumu ir formų griežtumu.

Tokiu būdu dėkingi danai įamžino savo pastorių - vyskupą, kuris pereitame šimt-metyje daug rūpinosi švietimu, reformavo mokyklas, panaikino centralizuotą mokyklų sistemą, o vietoj jos leido patiems tėvams pasirinkti mokytojus, kūrė religinius himnus. Grundtvigo įsteigtomis aukštesniomis liaudies mokyklomis ir šiandien danai džiaugiasi. O bažnyčios vargonų pavaldalo fasadas įamžina religinių himnų kūrėją.

(Bus daugiau)

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
 80 MILIJONŲ PERSOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1245 SO. WESTERN AVE.

CHICAGO ILL. 60636

TEL GR 6-1575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarptautinių krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 13 metų. Visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicago Taupymo Bendrovė stengiasi būti tikrai finansiskai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnį gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$84,000,000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypač patalpi tuos, kurie dar nesate apėję mūsų 84 milijonų dolerių finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą Laimės Saldinėj — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200.00. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų su-

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meeting (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family bills with our special money

- order checks. No service charge to members.
- U. S. Postal Stamp Machine
- Service.
- We sell Travelers Checks.
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

4³/₄%
 METAMS

VISUOSE
 TAUPYMO
 SKYRIUOSE

Federalinės vyriausybės apdraudus įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki \$15,000.00

sirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveiksmais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metus metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypač patalpi kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupymo mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai net iki 5/4%. Šiandien mokslas kainuoja nuo \$6,000 iki \$12,000 ir

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutrupysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi.)

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.
JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M.— 8:00 P.M.
 TUESDAY 9:00 A.M.— 4:00 P.M.
 WEDNESDAY Closed All Day
 THURSDAY 9:00 A.M.— 8:00 P.M.
 FRIDAY 9:00 A.M.— 8:00 P.M.
 SATURDAY 9:00 A.M.— 12:30 P.M.

TV, Rádío, Stereo, Air-Conditioner
BANGA
 Pardavimas ir taisymas
 2649 West 33rd St. Tel. 434-0421
 P. Rudėnas K. Šimulis

MOVING
 J. NAUJOKAITIS
 Ilgu metu patyrimas
 Aprašymas perkraustymams
 WA 5-9209 Chicago, Illno.

TELEVIZIJAS
 paprastas ir spalvotas nebrangiai
 taisyti. Už patarnavimą vietoj \$3
 už dirbuvės darbą \$10.00 ir dalv-
 Pasiteiraukite apie naujas
J. MIGLINAS
 2549 W. 69 St., Ilank., PR 6-1063

LITUANISTIKOS INSTITUTO SUAŽIAVIMUI PRAĖJUS

Gegužės 6 ir 7 d. Philadelphiaje vyko Lituanistikos instituto narių antrasis suvažiavimas, kuriame dalyvavo iš 50 tikrųjų narių 26 ir 27 svečiai. Suvažiavimo posėdžiai vyko Warwick'o viešbutyje. Iš viso buvo trys akademiniai posėdžiai su paskaitomis ir diskusijomis ir paskutinis Instituto tarybos posėdis. Akademiniai posėdžiams iš eilės pirmininkavo prof. K. Avizonis, prof. A. Kučas ir prof. A. Salys, o Instituto tarybos posėdžiui Lituanistikos instituto prezidentas dr. J. Balys.

Suvažiavimas pradėtas prezidento dr. J. Balio įžangine kalba, kuri trumpai apibūdino L. I. įsikūrimo istoriją ir jo veiklą. Institutas įsteigtas 1952 m. Lietuvių profesorų draugijos Chicagoje gilią lituanistikos mokslų studijoms. Šiam tikslui siekti yra įsteigti aštuoni skyriai: lietuvių kalbos, lietuvių literatūros, lietuvių tautotyros ir etnografijos, lietuvių spaudos istorijos ir bibliografijos, Lietuvos istorijos, lietuvių išėvijios istorijos, Lietuvos žemės mokslų ir Lietuvos teisės bei socialinių mokslų.

Lietuvos vardo kilmė

Pirmąją paskaitą skaitė prof. A. Salys apie Lietuvos vardo kilmę. Paskaita moksliska, dokumentuota, kad klausytojai galėtų sekti prelegento mintis, paskaita buvo multiplikuota ir išdalinta visiems dalyviams. Lytys yra: Lietuva, Lietava (Zietele, Slanymo apskr.), latviškai Lietava, dabart. lat. Ljētuva yra naujadaras. Su priesaga -uva yra visa eilė vandenvardžių ir vietovardžių: Mituva, Kniuva, Varduva, Ringuva, Viržuva, Karšuva, Laižuva, Ilguva, Deltuva, Kulautuva, Raguva, Šeduva...

Iš žodžio Lietuva kilęs lietuvis, kaip iš Linkuva — linkuvia, Šeduva — šeduvia, Raguva — raguvia... Kiti kiltiniai žodžiai: lietuvis, lietuvininkas, lietuvinikas, lietuvininkas, lietuvinikas. Retesni išvestiniai žodžiai: lietuvinas, lietaviškis, litviokas, litviekas, litvykas...

Lietuvos vardas pirmą kartą paminėtas 1009 m. Annales Quedlinburgenses aprašyme apie vysk. Brunoną — Rusciae et Lituae. Livonijos kronikoje (1224—1226) Lietuva vadinama Letonia, Lethonia, lietuviai — Letones, Lethones, Lettones, vnsk. — Leto, Letto. Ipatijaus metraštyje: 1040 Jaroslav ide na Litvu. Kituose rusų metraščiuose: Litva, o pirminiame Nestoro metraštyje — Litva.

Romos kuroje: regem Lithowie, 1251, rex Lethovie 1253, rex Lettowie 1254, terra Lethovie... Lietuviai — ad terminos Letuinorum 1243, cum Letoinis, Letoinis 1245, contra Litvanos arba Litwanos 1257, Lituanii 1263.

Gedimino raštinė: 1322 regis Lethovie, 1324 Godeminus Lethowinorum Ruthenorum rex. Jogailos raštinė: 1385 dux magnus Litwanorum, 1386 rex Poloniae, Litwaniae, 1387 Lithuanie, Lithuavani, Lithvanus. Vytauto raštinė: 1392 dux Lithuanie, 1394 duces Litwanie, 1404 dux Lithwanie, 1407 dux maior Lithuanie, 1428 dux Lithuanie. Horodlės aktuose Lyttwaniae, o antspauduose litwanie (Jogailos) ir lithwanie (Vytauto). XV a. įsigali nuosekli lotyniška Lietuvos žodžio rašyba: Lithuania, Lithuanj (Jan. Długosz).

Etimologinė žodžio kilmė amžių bėgyje buvo įvairiai aiškina. Prof. A. Salio tvirtinimu Lietuvos vardas etimologiškai sietinas su veiksmažodžiu *lieti* ir jo vediniais *lietus*, *lyti*, *lytus*, *laistyti*. Latviškai *leit*, *lietuvis*. Lietuva yra pirminės *Leita*. Lieta priesaginis vedinys, greičiausiai reiškęs Lietuvos (Neries intako) paupio sritį. Pačioje pradžioje Lietuva buvo tik rytinis, vienos lietuvių gyvenamos

žemės vardas. XIII a. pabaigoje lietuviams pradėta vadinti visų žemių gyventojai.

Kitos paskaitos

Antrą paskaitą skaitė tėvas dr. Viktoras Gidžiūnas "Zemaičių byla Konstanco susirinkime". Prelegentas iškėlė gana įdomių smulkmenų, kaip Jogaila ir Vytautas Konstanco susirinkime stengėsi apkaltinti kryžiuočių ordina, o pastarasis ne tik gynėsi, bet ir kaltino Lietuvos valdovus pagonizmu. Buvo parašytos išsios studijos. Lietuvių šalininkai iškėlė labai pažangių minčių, kad krikščionys neturi jokios teisės į pagonių žemes ir negalima prievarta versti priimti krikštą.

Trečią paskaitą skaitė dr. K. R. Jurgėla tema "Naujoji literatūra apie 1863 m. sukilimą". Pradžioje prelegentas skyrė gerokai laiko priešsukilimniam laikotarpiui. Toliau sustojo prie vertingesnių išleistų Lietuvoje, Lenkijoje ir Rusijoje naujų veikalų. Pradžioje 1863 m. sukilimas buvo laikomas ponų ir kunigų sukilimu, tik vėliau juo susidomėta kaip revoliuciniu sąjūdžiu. O dabar Lietuvoje ano sukilimo vadai Kalinauskas, kun. Mackevičius aptariami kaip rusų veikėjų Černiševskio, Dobroliubovo ir kt. mokiniai. Kai kurie sukilimo vadų pasakymai, nukreipti prieš rusus, yra dabar pakeičiami. Pvz. Kalinauskas prieš mirtį posakis: "Liaudie, tik tada laimingai gyvensi, kai maskoliai nevaldys". Žodis "maskoliai" pakeistas "caru".

Po šios paskaitos suvažiavime vyko skyrių posėdžiai: posėdžiauvo kalbos, literatūros, etnografijos, teisės ir socialinių mokslų skyriai. Gegužės 7 d. paskaitas skaitė dr. T. Remelkis tema "Tautos sąvoka dabartinėje sovietinėje filosofijoje ir sociologijoje" ir V. Trumpa "Amerikos interesai Baltijos jūroje XIX a. pradžioje". Dr. T. R. Remelkis smulkiai išdėstė nuo Markso iki dabartinių Sovietų Rusijos marksistų pažiūras į tautybę. Dabartinėje Sovietų Rusijoje pagal naują programą daugiausiai Rusijos valstybė turi būti suliedinta į vienalytę tautą su viena rusų kalba.

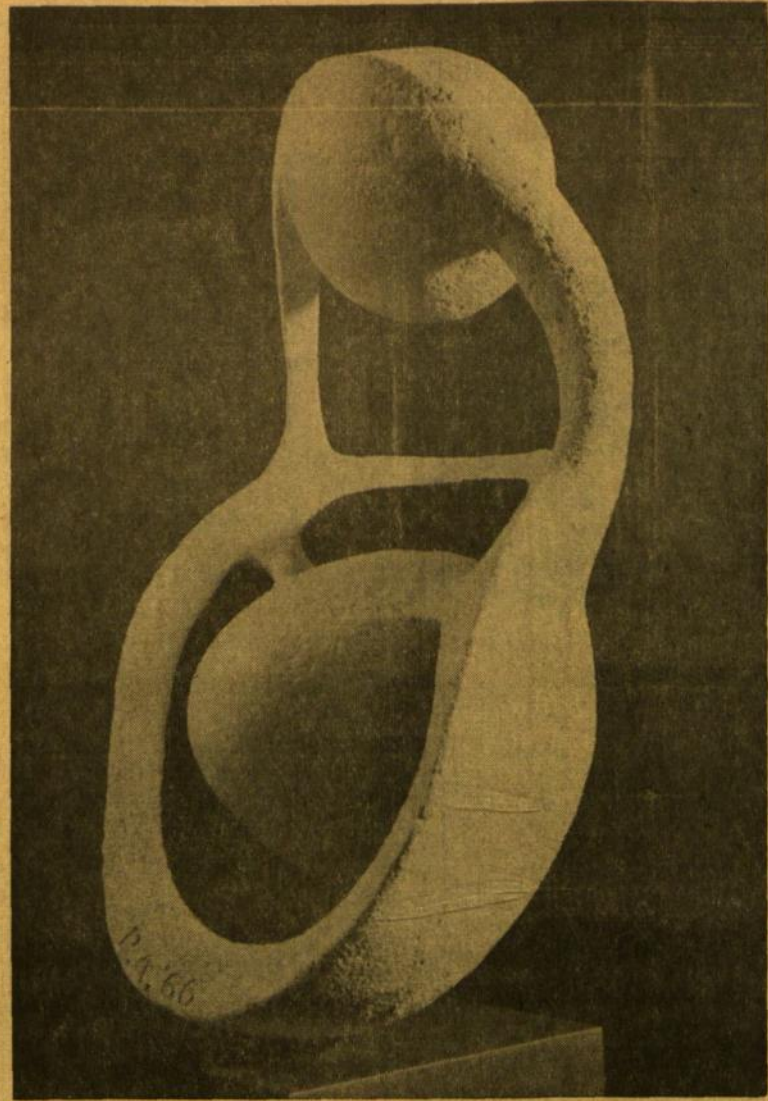
Tarybos posėdis

Sekmadienį po paskaitų ir pietų pertraukos įvyko Instituto tarybos posėdis, kuriame dalyvavo tik tikrieji Instituto nariai. Nariai, išklause pirmojo suvažiavimo protokolą, kurį perskaitė Birutė Saldukienė, ir Instituto prezidento dr. J. Balio pranešimo, dėl kvorumo stokos nieko nenutarė išsiskirstė. Tik statutui pakeisti sudaryta komisija iš dr. Domo Krivicko, dr. Aleksandro Platerio ir dr. Kosto R. Jurgėlos.

Daugelis narių, iš toliau atvykusių, apsigylė, kad dėl tam tikrų formalumų negalima buvo padaryti kai kurių reikalingų sprendimų.

POBŪVIS

Pirmosios suvažiavimo dienos vakarą tame pačiame viešbutyje įvyko pobūvis, kuriam vadovavo prof. Alfredas Senn'as. Pobūvio metu kalbėjo dr. William'as Schmalstieg'as, išmokęs lietuvių kalbos Pensilvanijos universitete iš profesorių A. Salio ir A. Senn'o ir dabar tame pačiame universitete dėstąs lietuvių kalbą. Taip pat tarė žodį dr. J. Balys. Dailininkas R. Viesulas kalbėjo apie dabartinius meno dyvus ir lituanistiką. Rašytojas A. Vaičiūnaitis paskaitė novelę, kaip Jokas ant avino jodinėjo. Dr. K. Ostrauskas skaitė ištrauką iš savo dramos "Duobkasia, ir D. Mackuvienė sužavėję. Klausytojus savo puikiu skaitymu, pateikdama Liūnės Sutemos poeziją ir V. Krėvės "Gilšę". Visas pobūvis

Petras Aleksa Belaukiant Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

Žumbakienė, Blyskis ir Aleksa 69 meno galerijoje, Chicagoj

Kukliai ir be jokių ypatingų reklamų šių trijų mūsų dailininkų paroda buvo atidaryta gegužės 13 d. 69 meno galerijoje, Marquette Parke Chicagoj, ir tęsis ten iki gegužės 27 d. Visi trys jaunosios lietuvių kartos dailininkai maloniai žiūrovą nustebino savo kūrybinio polėkin, išradinumu ir rimtu dėmesiu savo pašaukimui.

Daugiausia savo darbų šioje parodoje yra išstačiusi Giedrė Žumbakienė. Ankstesnėse parodose buvome įpratę vis drauge

Henrikas Blyskis Medžio raizynas Iš parodos 69 galerijoje, Chicagoj

praėjo labai jaukią kultūrinę nuotaiką.

Baigiant tenka tik pasidžiaugti Lituanistikos instituto narių pasiryžimu jau antrą kartą suvažiuoti ir pasvarstyti opiuosius lituanistinius klausimus.

Pr. P.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyriai Chicagoje:
2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864

Lietuvių bendrovė, kuri turi telepsuntinius siuntinius tiekiant savo vardu iš Chicago į Lietuvą, Didelis pasirinkimas geriausias rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.

E. ir V. Žukauskai

matyti Žumbakienės tapybos ir emalio pavyzdžių. Šį kartą dailininkė rodo išimtinai išbulintą savo emalio techniką. Visi darbai daugiau ar mažiau yra spalvinių kompozicijų abstraktai, nors ir įvardinti daiktinėmis sąvokomis: Erdvių šviesa, Kranto smiltys, Prieš vėją ir pan. Anksčiau Žumbakienės emaliuose tokio šimtaprocentinio abstrakto nebuvo. Jį pajau-rindavo ir vienas kitas figūrinis ar peizažinis realumas. Šitai nebūtu parodai pakenkę ir šį kartą, nes kone grynojo abstrakto gausa mažiau intensyvių žiūrovą gali ir varginti.

Henrikas Blyskis reprezentuojasi čia kaip "grynakraujis" grafikas. Spalvoti ofortai ir medžio raiziniai yra šio mūsų dailininko stiprybė. Savo dvasios išraiškoje Blyskis yra tikras poetas. Čia ir žalumon nutūpęs paukštis ir kukli savo paprastumu gėlės ar medžio šakelė sukuria gilią lyrišką nuotaiką, atmieštą daugiau ar mažiau dar

PATYS ĮSIGYKITE IR KITEIEMS PASIOLYKITE SILUVOS MARIJOS šventinimo ir RELIGINIO KONGRESO Washingtono MUZIKOS PLOKSTELĖ.

PASIKLAUSYKITE ISTORINIŲ ĮVYKIŲ:

J. Naujalo Mišų, Dainavos ansamblio giedamų šventovėje,

Br. Budriūno giesmės "Sveika, Marija", atliekamos sol. A. Pavarario,

J. Štarkos kompozicijos "Tušti paliktieji namai", įdainuotos sol. R. Mastienės,

Br. Markaičio "Nenuženk nuo akmens, o Marija" giesmės, atliekamos sol. Pr. Bičkienės,

T. Brazio dainos "Oi toli, toli", sudainuotos New Yorko Lietuvių vyrų choro, ir giesmių, giedamų rūkstantinės minios.

Plokštelių kaina \$5.00; ji gaunama pas lietuviškų plokštelių platintojus arba pas leidėją: Siluva Record, 110 W. Lafayette Ave., Baltimore, Md. 21217.

ir surrealistinių figūrų efimerišku.

Trys Petro Alekso skulptūros skoningai pajavirina šios parodos patalpas. Plastika, metalas ir maišyta medžiaga vis labiau ir labiau paklūsta Petro Aleksos rankai. Bandymai, ieškojimai ir nestovėjimas vietoje visada krinta akysna, kai tik kur parodose tenka pamatyti naujus skulptoriaus darbus. Toks pat įspūdis ir šį kartą. Minties ir formos tubulus sulydymas, atrodo, yra Aleksos pagrindinis siekis. Šį kartą artiausiai to yra skulptūra, įvardinta "Belaukiant".

Trijų paroda nuosirdaus meno mėgėjams yra tikra sezono pabaigos dovana.

K. Priešpylis

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadieniais 7 val. vakaro.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Telef. Hemlock 4-2413
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

3208% West 90th Street
Chicago, Illinois 60642
652-1100

SITAPAZ FRANK'S

HIGH QUALITY WORK ON ALL GARMENTS

CLEANING • PRESSING • DYEING

Expert Repairs And Alterations
Shirt Service And Bachelors Bundles
Shirts Beautifully Laundered.
LITTLE VILLAGE CLEANERS
3619 W. 26th St. Tel. 762-9193
(Formerly Brodsky Cleaners And Tailors)
Open daily 8 A. M. till 8 P. M.
Saturday 9:30 A. M. till 8 P. M.
Closed Sunday.

SINCLAIR

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd Street
Tel. GR 6-3134 ir GR 6-3353
Sav. Juozas (Joe) Juraitis

• Pagrindinis taisymas vietinių ir užsieninių automobilių • Elektroninis motory tikrinimas • Chicago Motor Club patvirtinti kvalifikuoti mechanikai • Darbas garantuotas ir priimanos kainos • Turime vilkiką ir (Courtesy cars). Atsilankykite ir išitikinsite.

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SA-TOM.

4 3/4% On savings accounts

5 1/4% on investment bonus

NUO SAUSIO MEN. 1 d., 1967
Sąskaitos apdraustos iki \$15,000
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7202
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Artesian Restaurant
2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai
• Geras patarnavimas
• Puiki atmosfera

PIETOS
\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SEDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdaras vakmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8 - 5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ - DOVANAS Į USSR
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie šventos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6485
NEW YORK 2, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	250 MARKET STREET	MT 2-2423
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-8320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREENWOOD ACRES	365-0464
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PH 9-4507
ALLENSTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 6, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2943
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-0550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAN AVENUE	TO 5-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	803 GROVE STREET	HR 5-6566
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS STREET	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0690
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAN AVENUE	TO 9-3900
SO. BOSTON, MASS	398 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE.	381-5997

KANADOS LIETUVIŲ LEIDINYS ANGLIŠKAI

Šiemet Kanada mini ir švenčia savo šimtąjį gimtadienį — šimto metų sukaktį nuo šio krašto provincijų susijungimo į vieną ir sudarymą federalinės Kanados. Ta proga Montrealyje atidaryta ir milžiniško masto pasaulinė paroda, trumpai vadinama "Expo 67". Kanada pasirodusi šių metų bėgyje priimtą milijonus lankytojų iš viso pasaulio.

Šimtmečio sukakties proga visa Kanada yra tarytum atsinaujinusi, pagyvenusį srityse jaučiamas aktyvesnis pulsas kur nors nauja padaryti, sukurti, pasirodyti. I šimtmečio minėjimo programos planą Kanadoje jungiasi ir šiame milžiniškame krašte gyvenančios etninės grupės, jų tarpe ir lietuviai. Eilės tautybių bendruomenės (žinoma, ne visu) ta proga apie save (anglų kalba) išleidžia leidinius, knygas. Jų tarpe ir lietuviai. Prie leidinių išleidimo finansavimo prisideda ir Kanados vyriausybė. Lietuviai iš valdžios tam reikalui yra gavę \$4.000, tačiau tai bus tik pusė sumos, kurios reikės leidinio paruošimui ir išleidimui. Kitą pusę reikės patiemis padengti.

Čia noriu lietuviškai visuomenę supažindinti su tuo leidiniu ir kartu paprašyti talkos jo finansavimui užbaigti. O tai galima ir reikia padaryti, iš anksto leidinį užsiprenumeruojant. Prenumeratos kaina — \$6,00 ir ją reikalinga siųsti adresu: 941 Dundas St. W. Toronto 3, Ont., Canada. Leidinys jau pradedamas lauzyti. Jis atrodys turtingai, turinčias ir impozantiškai. Taip pat knyga bus labai naudinga savosioms bibliotekoms papildyti bei dovanoms angliškai kalbantiems lietuvių draugams.

Knygos pavadinimas
Ji vadinsis "LITHUANIANS IN CANADA", o titulinio puslapio antrinė antraštė: Their cultural, economic, religious and social contribution to the growth of Canada.

Knygos vyr. redaktorius — kun. dr. P. Gaida (Tėviškės Ziburijų redaktorius).

Be to, knygoje yra še skyriai, kuriuos redaguoja atskiri redaktoriai.

I. From Lithuania to Canada
Iš Lietuvos į Kanadą

Šį skyrių suredavo prof. J. Puzinas ir red. J. Kardelis. Jame yra tokių skyrių: Pirmiausia — Introduction. Toliau: 1) Kas yra lietuviai? Jų kilmė, kalba ir identifikumas, 2) Du skirtingi ir panašumų kraštai — Lietuva ir Kanada, 3) Emigracijos į Kanadą priežastys, 4) Pirmieji lietuviai ateiviai Kanadoje, 5) Lietuvių imigrantų bangos Kanadoje, 6) Pagrindinės apsigyvenimo vietovės ir 7) Sunkumai susirandant apsigyventi vietas.

II. Spiritual Centres

Dvasiniai centrai
Šį skyrių suredavo kun. dr. Pr. Gaida. Jame randame šitokius skyrius: 1) Lietuvių religingumo pagrindas, 2) Katalikų ir protestantų tradicijos, 3) Katalikų parapijos ir draugijos Kanadoje, 4) Protestantų parapijos ir draugijos Kanadoje, 5) Lietuvių kanadiškųjų religijų bendruomenių tarpe ir 6) Ateistinis judėjimas.

III. Lithuanians in the Field of Education

Lietuviai mokslo srityje
Skyriaus redaktorius — ped. A. Rinkūnas. Jame yra skyriai: žymimi rašytojai: 1) Kokį išimokslinimą lietuviai įgijo Lietuvoje?, 2) Kokį išimokslinimą jie rado Kanadoje?, 3) Tarpkultūrinio išimokslinimo reikšmė, 4) Pirmosios lietuvių mokyklos, 5) Aktualiosios šėdadieninės mokyklos, 6) Vaikų darželiai, 7) Ipvairių kursų ir seminarų tipai.
2. Lietuviai mokytojai: a) Pradžios mokyklų, b) Aukštesniųjų ir c) Universitetų.
3. Lietuvių studentai.

IV. Various Artistic Talents
Ivairūs meno talentai

Skyriaus redaktorius — Steponas Kairys. Skyriuje esama šių skyrių: 1) Meno tradicijos senoj Tėvynėje, 2) Naujųjų tradicijų krašte, 3) Lietuvių chorai, 4) Dramos grupės, 5) Tautiniai šokiai ir baletas, 6) Tautiniai kostiumai, 7) Individualūs artistai ir rašytojai: a) Tapytojai,

ST. ZABRODSKAS

Miesto ir namų statymo kontraktoriaus

Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išdirpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apraustas.
2040 West 52nd Street
Telef. — PR 8-7887
CHICAGO, ILLINOIS 60609

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

n) Grafikai, c) Skulptoriai, d) Kompozitoriai ir muzikai, e) Solistai, Novelistai ir poetai ir 8) Bendras žanras.

V. Channels of Communications
Susižinojimo kanalai

Suredagavo kun. dr. Pr. Gaida. Skyriuje randami šie poskyriai:

1) Išsiblaškiusios lietuvių gyvenvietės ir susižinojimo problemos, 2) Lietuvių spauda, kaip interpretacinis faktorius tarp senos ir naujos tėvynių: a) Pirmieji bandymai, b) Isteigimas savaitraščio "Nepriklausoma Lietuva", c) Naujųjų ateivių fondas ir savaitinis laikraštis "Tėviškės Ziburiai", d) Periodinis skautų leidinys "Skautų Aidas", e) Pažymėtini lietuvių spaudos darbininkai; 3) Radijo programos — reguliarios ir atsitiktinės, 4) Leidėjai ir leidiniai.

VI. Social and Political Activities
Socialinė ir politinė veikla

Skyriaus redaktorius — A. Rinkūnas. Poskyriai:

1) Skirtingas socialinis pagrindas ir aplinkuma, 2) Socialiniai centrai — parapijų salės, Lietuvių namai, klubai, Jaunimo centrai, jaunimo stovyklos etc., 3) Kanados Lietuvių Bendruomenė, 4) Lietuvių draugijos: a) Ankstyvosios draugijos, b) Ateitininkai ir skautai, c) Katalikų Moterų d-ja, d) Lokalinės org-jos; 5) Dalyvavimas Kanados politinėse partijose, 6) Konsulariniai Lietuvos reprezentantai ir 7) Lietuviai įvairiose viešose tarnybose (civilinėse, karinėse, socialinėse...).

VII. Sport minded People
Sportiškai nusiteikę žmonės

Skyrių redagavo Stp. Kairys ir K. Baronas. Jame rasime tokius poskyrius: 1) Senosios tradicijos susiduriant su naujosiomis, 2) Ipvairių sporto klubai ir jų veikla, 3) Pažymėtini lietuvių sporto srityse ir 4) Sportas — kaip vieta susitikti su kitais kanadiečiais.

VIII. Professionals (in practice and research) — Profesionalai

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

Redaktorius — dr. J. Sungaila. Skyriuje:

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
Daug sutaupykite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kanadoms Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

J. Pautienius Tornado
Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

riuje rašoma šitokiais klausimais:

A. Mediciniškoji sritis.

1) Medikų profesija senajame ir naujajame kraštuose, 2) Sunkus kelias į medicinos praktiką Kanadoje, 3) Medicinos daktarai: a) Tyrimų laboratorijose ir mokymo srityje, b) Specialistai, c) Pagrindiniai medicinos praktikuotojai; 4) Dentistai, 5) Gail. seserys, 6) Veterinarai ir 7) Farmaceutai.

B. Chemikai, biochemikai ir agrikultūristai.

1) Tyrimų srityje, 2) Mokyme, 3) Praktikoje ir industrijoje, C. Architektai ir inžinieriai, D. Advokatai.

IX. Lithuanian in Business and Industry

Lietuviai prekyboje ir pramonėje
Suredagavo dr. J. Sungaila ir dr. J. Kaškelis. Skyriuje rašoma tokiais klausimais:

1) Lietuvos ir Kanados ekonominė apžvalga, 2) Ekonominis senųjų ir naujųjų ateivių potencialas, 3) Pagrindinės lietuvių prisidėjimo sritys: a) Ūkininkavimas, b) Fabrikai id dirbtuvės (jų savininkai ir darbininkai), c) Statybos ir kt. techniškieji darbai, d) Verslai (namų pardavimo, prekybos etc.) ir e) Kredito unijos — kooperatyvai, bankeliai.

Tad šitoks vaizdas, pažvelgus į netrukus išspausdėsiantį Kanadoje leidinį apie šio krašto lietuvių ir jų įnašą į Kanados krašto gyvenimą. Pranas Alšėnas

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankoms išpaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu apdėti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginiai 7-7258 59

SIUVIMO MAŠINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE
(šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos, Singer ir kitos). Taisome, parduodame ir nuomojame prieinomis kainomis ir sąlygomis. Turime dalis, pritaikomas pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius.
B & B SEWING MACHINE CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, ILL. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dilinis

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Taupykite

MES MOKAME **5 1/4%** ANT 1-Ų METŲ CERTIFIKATŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$15.000 aprausta Federalės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas Executive Secretary

4 3/4% ON INVESTMENTS Units of \$100.00 Dividend Checks Mailed Quarterly

5% ON BONUS SAVINGS Units of \$1,000.00 For 3 Years Dividends Paid Quarterly or Compounded

1447 So. 49th Court CINCERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues, Thurs, Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

LIETUVISKA VALGYKLA. GRAZIAUSIAS LIETUVISKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas **4 3/4%** išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PASKOLOS

perkant namus daromos ūgiems terminams ir prienamais nuosimčiais mėnesiniais išimokėjimais.

DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

METROPOLIS-RESTORANAS

6532 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotaikoj galėsite praleisti laiką, skaniai pavai-gyti ir atsigalvinti.
Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlumos. Šeštad. ir sekmad. nuo 12 val. d. iki vėlumos. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANTANINA KAUSAI

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų maudų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvir. 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Gowns by Martha

PORTRAITS CANDIDS
3213 South Morgan St. YA 7-5358

KAS ATSIKIO VAIVOROS SALOJE?

Premijuotą apysaką jaunimui vertinant

J. VAISNORAITE

Gintarė Banaitytė - Ivaškiene, **BALTASIS STUMBRAS**. Premi-juota istorinė apysaka jaunimui. I-leido JAV LE Kultūros fondas. Dailininkė — Janina Marks. Tiražas 1,100 egz. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoj 1966 m. Leidinys 136 psl., 10 x 7 1/2 inč. formato, įrištas į drobės viršelius, kaina \$3.60, gaunamas ir "Drauge".

Istorinės apysakos jaunimui yra retas reiškinys mūsų čionykštėje literatūroje. Užtat nauja knyga sutinkama nuosirdžiai, kaip ilgai lauktas svečias.

Jeigu tokią apysaką rašytų istorikai, jie, tur būt, paskęstų istorinių faktų raizginyje, atbaidydami jaunesniuosius skaitytojus. O tėvai vis tiek jaunimėlių ragintų ir beveik verstų skaityti ir tokią knygą, nes žino, kad istoriniai faktai, pateikti apysakos ar romano formoje, palieka žmoguje gilesnius pėdsakus, negu vien šalti istorijos vadovėliai.

Ivaškiene rado geresnį kelią, lengvesnį ir patrauklesnį. Ji net nė nebando dėstyti savo premijuotoje knygoje "Baltasis Stumbras" Lietuvos istorijos. Ji tik paliečia vieną ar kitą istorinį faktą, vieną ar kitą anų laikų paprotį, kreipdama visą dėmesį į nepaprastus jauno berniuko, gyvenusio karaliaus Mindaugo laikais, nuotykius. Trumpais sakiniais, gražia kalba ji nupasakoja, kas nutiko rikio Skomanto sūniui Audriui, kada jis laike medžioklės paklydo miške ir per visą vasarą nebuvo suradęs kelio į namus.

Audrys miške greit nugali baimę, parodomas daug gerų sugebėjimų, kas darytina, vaikui paklydus miške. Netrukus jis netenka savo arklį, bet prisijaukina mažą vilkiuką. Su juo Audrys ir pradeda drauge pergyventi pilnus pavojų nuotykius. Jis užtinka pamiškėje slėptuvę, kur Avaras, kalavijuočių vokiečių pasamdytas, vagia ir slepia žymesnių lietuvių vaikus. Kalavijuočiams jie labai reikalingi kaip įkaitai. Audriui pavyksta tokius tris išgelbėti. Keturiuose jis dabar skuba per miškus į laisvę. Rintą, vyriausią iš jų, sužeidžia šernas. Čia berniukams pasirodo Baltasis Stumbras.

ras. Šitai jie aiškina, kad tai reiškia ką nors labai svarbaus. Ir tikrai, netrukus jie susitinka kelis vyrus, Mindaugo paskirtus saugoti Vaivos ramovę. Vaikai gauna pastogę ir globą toje Vaivoros saloje. Tačiau jų pėdsakais atseka ir išdavikas Avaras su kalavijuočiais. Įvyksta nelygi kova. Baltasis Stumbras vėl pasirodo. Apguliams suteikia vilties, kad Mindaugas yra netoli. Gaila, kad autorė pačioj įdomiausioj kovos vietoj leidžia sužeistam Audriui nusto- ti sąmonės. Jis atsigaua, tik- tai kovai pasibaigus, ir pamato atvykstančius Mindaugo vyrus. Vienas jų — Vaišvilkas, pasirodo, esąs Mindaugo sūnus. Audrys pagaliau susitinka su savo tėvu. Baltasis Stumbras, kuris pasirodydavo svarbiausiais momentais, gale knygos seka paskui Mindaugo sūnų ir jo palydovus.

Tai toks yra sutrumpintas knygos turinys. Neapsiriksiu pasakius, kad mokyklinio amžiaus vaikams ši knyga patiks labiau, negu kuri nors kita jiems skirtoji, o įdomūs senovės miškų, pilių ir ramovių vaizdai neišdildomai paliks jų atmintyje. Tiksliai... kodėl tokios iliustracijos vaikams skirtose knygoje? Jos gražios, jos žavingai atrodė, sakytum, poezijos knygoje. Bet jauni skaitytojai daug labiau žavėtusi to Baltojo Stumbro atvaizdu, ar to vilkiuko, ar tos Vaivoros saloje pastatytos ramovės piešinių, tų mūšių su kalavijuočiais akivaizdiniu dinamizmu, to Mindaugo sūnaus portretu, nei tomis, kad ir spalvingomis, ornamentinėmis abstrakcijomis.

Gintarė Ivaškiene turi neginčijamą gabumą vaikų literatūros kūrybai. Kodėl dabar jai nepradėti naujos knygos, kol jauni skaitytojai dar graibsto "Baltąjį Stumbrą"!

J. Pautienius Gėlės tarp kadugių
Iš parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj

Knyga apie dviveidišką sambūvį

THE TWO FACES OF COEXISTENCE, — Du sambūvio

veidai — yra vardas ką tik iš spaudos išėjusio Alfredo Berzino knygos, kuria verta skubiai susidomėti ir lietuviams, turintiems progų pasvarstyti su nelietuviais visuomenininkais bolševizmo - komunizmo kėslus tarptautinėje plotmėje bei būdus jiems atremti. Ypač turintiems progų skaityti tais klausimais paskaitas nelietuvių visuomeniniuose klubuose bei organizacijų susirinkimuose ši knyga yra gausus aruodas tokioms paskaitoms būtinų dokumentinių bei faktinių informacijų, tezių ir samprotavimų.

Alfreds Berzins yra vienintelis tebegyvenęs nepriklausomos Latvijos vyriausybės narys, labai artimas prezidento K. Ulmanio bendradarbis ir visuomeninių reikalų ministras vyriausybėje. 1940 m. vasarą sleptai išvykęs į užsienį ir tuo būdu išvengęs Latvijos prezidento ir kitų Latvijos vyriausybės narių likimo, 1941—44 m. tačiau buvo 34 mėnesius kalintas nacių

koncentracijos stovykloje Sachsenhausene.

Knygoje apie du sambūvio (koegzistencijos) veidus autorius visų pirma ryškina Lenino skelbtuosius bolševikų politikos principus ir faktais grindžia teigimą, kad jokie bolševikų - komunistų sąjūdžio vadai nėra iš esmės nuo tų principų taikymo praktikoje atsisakę, ir kad nėra duomenų, rodančių, jog

jie būtų linę nuo tų principų vykdymo atsisakę kada nors ateityje. Trumpai išreikšti Lenino politikos principai yra — viena ranka siūlyti bendradarbiavimą, o kita kelti painiavas ir neramumus.

Turinio didžiama paskirta pavaizduoti, kaip tie Lenino politikos principai buvo panaudoti Lenkijoje, Suomijoje, Baltijos kraštuose (Baltijos kraštų pavergimo eigai išdėstyti skirta 36 puslapiai), Rumunijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ir Čekoslovakijoje, kaip jais buvo sekama Stalino ir postaliniais laikais. Iškęšes aikštėn eilę ryškių ka-

SIUNTINIAI | LIETUVA
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

RINOS IR NUTEKAMIEJI
V A M Z D Ž I A I
Ekspertiniai užsėdam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbams garantuotas.
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna aprauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

Mes mokame **4 3/4%** ant visų sutaupų per annum

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJU PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS
GREITAS patalavimas — GARANTUOTA — KREDITAS
2412 WEST 71st ST, CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

6515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
MAY - GEGUZĖS 25, 26 IR 27 D.D.

MEISTERBRAND V.S.O.P. GERMAN IMPORTED BRANDY	Fifth \$4.89
NAPOLEON BRAND OF IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth \$3.39
COGNAC NAPOLEON V.R.Q.P.	Fifth \$5.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.89
CINZANO VERMOUTH Imported Dry or Sweet 33 oz. Bottle	\$1.89
POPULAR BRAND OF Imported CANADIAN WHISKY	Fifth \$3.39
3 FOR \$10.00	
GRAND MARINIER LIQUEUR	Fifth \$6.89
MILLER HIGH LIFE BEER Case of 24—12 oz. cans	Case \$3.56
GERMAN 1964 Vintage LIEBFRAUMILCH WINE	Fifth \$1.29
SCHLITZ BEER Case of 24—12 oz. T. Away Bottles	Case \$3.49

KRONIKA

• J. Pautienius parodos belaudiant. Šiandien, gegužės mėn. 27 d., Chicagoje lietuvių visuomenė vėl turės progos pamatyti J. Pautieniaus naujausią darbų parodą, kuri 7 val. 30 min. atidaroma Čiurlionio galerijoje ir tęsis tik iki gegužės 30 d.

Pautienius lietuvių visuomenėi yra žinomas kaip pajėgus ir produktyvus tapytojas. Parodų lankytojai ir ši kartą ras jo kūryboje ko nors naujo. J. Pautienius yra dinamiška asmenybė. Stagnacija jam yra svetimas dalykas. Kiek pajėgus leidžia, jis nuolat ieško ir stengiasi savo kūryboje atsiekti geriausių rezultatų.

J. Pautienius yra gamtos mėgėjas. Jo tematika dažniausiai yra peizažas ir natūrmortai. Bet neretai ir žmogus tampa jo kūryboje dėmesio centru. Šioje parodoje meno mylėtojai turės progos pamatyti ir figūrinių kompozicijų. Parodoje eksponuoti paveikslai yra tapyti pastaraisiais trejais metais.

"Tiesos" bendradarbis D. S. (Sniukas), išgirdęs, kad lietuviška knyga turinti pasisekimo (aišku, "tarybinė") Gruzijoje, štai kaip pasididžiavo: — Lietuviška tarybinė knyga, kuri daugiau kaip prieš keturis šimtus metų pareiškė "Imkit mane ir skaitykit", gyvena pakilių gyvenimą, išėjo į platų pasaulį. Atseit, net Mažvydo katekizmas jau bus buvęs... "tarybinė" knyga! (E.)

Pavasariniai ir vasariniai siuntiniai 1967 metams

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra, pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

Moteriškas (1967).
Nailoninis su diržu itališkas lietaškas, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 yd. puikios suknelės medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų 2 p. geriausias rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbų adatų, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas.

Kaina \$75.00.

Vyriškas (1967).
Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietaškas, 3 1/2 yd. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai v. marškiniai, 1 terylino kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 3 jardi vilnonės paltui medžiagos.

Kaina \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas siuntinys
Kainuoja \$135.00.

Tebesunčiame ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siuvamas mašinas, svaiginamus gėrimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:
A. Kusinskis, 167 College Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. 2, Port Arthur, Ontario, Canada.

Galime perversi ir pinigų, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas Jam patinka iš specialių krautuvių.

DRAUGAS, šeštadienis, 1967 m. gegužės mėn. 27 d.

da - ne - kada viešai pasireiškiančių išpėjimų balsų, išvados autorius santūriai kritiškai vertina dabar populiarią "tiltų statymo" politiką, klausdamas, kodėl vakariečiai neturėtų irgi pritaikyti praktikoje vieno iš Lenino politikos principų — taikyti priešui į silpniausią jo vietą. O Maskvos agresyvioje politikoje silpniausioji vie-

ta yra sunkumai susidoroti su pavergtosiose tautos tebegyvu laisvės geidimu. Todėl tiltai turėtų būti tiesiami pavergtųjų, o ne pavergėjų linkme. (ELTA)

THE TWO FACES OF COEXISTENCE by Alfreds Berzins, išleista Robert Speller & Sons, 10 E. 23 St., New York, N. Y. 10010. Kaina \$6.00.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PProspect 8-0833 PProspect 8-0834

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7 - 1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. RERpublic 7-8600

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. RERpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4948 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1158 — 1189

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN ILL. TEL. 636-2320

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

SKYRYBOS - ŠEIMŲ TRAGEDIJA

PRANYS ALSĖNAS

Nūdieninis pasaulis gyvena tam tikro pasimetimo, susmulkinimo ir ankstyvųjų vertybių perkainojimo laikotarpį (deja, blogąja prasme). Kas kitados buvo kilnu ir brangu (ypač šeimų gyvenime ir jų tradicijose) — nūdienių sofistų ir sofisčių teigimu — yra tik "seni prietariai", arba "senamadiški dalykai". Taigi, nebergerbiamas nei šeimų nesuardomumo principas, nei, pagaliau, duota prie altoriaus priesaika — gyventi kartu ligi tol, kol pats Aukščiausias išskirs, atseit, kol vienas iš susituokusių mirs. Tai liečia ypač katalikus, o dar labiau — lietuvių katalikus, nes juose šeimų nesuardomumo principas gal giliausiai buvo įleistas šaknis ir kiečiausiai prižiūrimas.

Šeimų išsiardymai — skyrybos, sakyčiau, gal labiausiai klesti Šiaurės Amerikos žemynė: Kanadoj, JAV-bėse (ypač pastarosiose). Pagal statistinius duomenis, pernai metais Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvo 340,000 skyrybų atvejų (kaip skelbia "The Divorced Woman — American Style", Newsweek, 1967, II, 13) ir, kas pažymėtina, tokių skyrybų, kuriose akcijos ėmėsi ne vyrai, bet moterys, atseit, švelnioji pusė ir, dar kitais žodžiais tariant, toji pusė, kuri mėgstama vadinti "šimos židinių saugotoja". Žinoma, jeigu suskaičiavus abipusę šeimoms partnerių iniciatyvą, skyrybų skaičius Amerikoje būtų kur kas didesnis. Tačiau, deja, po ranka tokių duomenų neturiu, taip pat nežinau nė pernai metų kanadiškosios statistikos. Čia padaviau tik tą skaičių, kuris man buvo žinomas ir kuris tuo įdomus, kad jį sukūrė tik vienos moterys. Įsivaizduokime tokią "armiją" (340,000!) moteriškosios lyties atstovių, kurios atėjo į teismus ir į kitokias įstai-

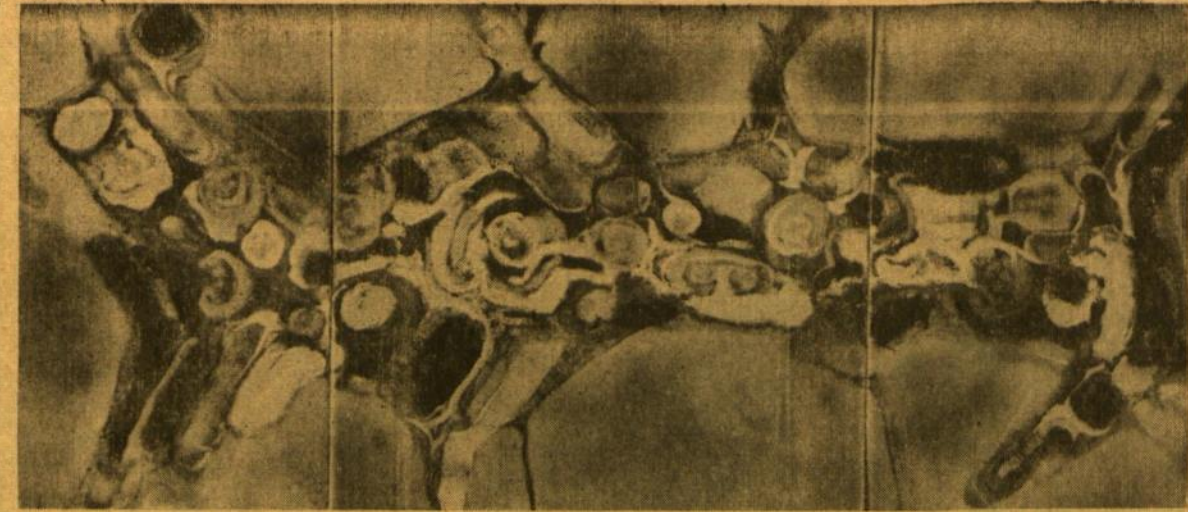
gas, kad jas atskirtų nuo dartinųjų vyrų, kad būtų išardytos šeimos, nuskriausti vaikai ir t. t. Taipgi pažymėtina, kad toj didžioj moterų grupėj, kurioms nusibodo savi vyrai ir bendras šeimyninis gyvenimas, proporcingai nemaža buvo ir lietuvių moterų, nes dabar ir mūsų šalies (Kanadoj, Amerikoj ir net tolimoj Australijoje) užsikrėtė vietine mada "pabėgti nuo vyrų" ir, jeigu negauti "divorso", tai nors taip sau "susidėjus" pagyventi su kitu, "daug geresniu" vyru...

Neaiškinsiu čia pats savo iniciatyvą, ar apsimoka taip daryti, pagaliau, visais atžvilgiais, ar galima šitokius "eksperimentus" puoselėti, bet atpasakojimo formoje čia paduosiu samprotavimus vienos moters, kuri juos paskelbė katalikiškam savaitrašty "Our Sunday Visitor" ir kuriai buvo leista pasirašyti slapyvardžiu "Bea Ware". Ji esanti iš Missouri. Redakcija dar priduria, jog jos gyvenamoji vieta ir nupasakojamoji problema tikri.

Jeigu nebūčiau bailė, būčiau išsiskyrusi

Šitaip užvardina savo rašinį minėtoji moteris. Toliau ji teigia, jog iš tikrųjų esanti pasižėngusi bailė, nes ir rašinį pasirašanti tik pseudonimu, tačiau kiek toliau ji teigia, kad vis dėlto ji pasirinkusi teisingą kelią.

Taigi, kodėl ji nepasieškojo skyrybų? Esą, ji skyrybas būtų susiradusi, jeigu nebūtų jos vyro sesuo "divorsuota" ir ji nežinotų, kaip jai sekasi. Tai esąs jaunesniosios sesers atvejus. Tačiau ir vyresnioji vyro sesuo taip pat esanti išsiskyrusi ir ne vieną kartą, bet tris ar net keturis kartus. Jos du vaikai turį atskirus tėvus. Ši vyro

Giedrė Zumbakienė Iš parodos 69 meno galerijoje, Chicagoje Erdvių šviesa (emalis)

IZA MOTEKAITIENE

SKIAUTELĖJ AMŽIŲ

Pažadinau mus, o Viešpatie, Skiautelėj amžių pabusti kartą, Ir prabilus Tavo Simfonijos aidu, Leidi pažinti Visatą, Palinkusią prieš Tavo Sostą, Išgirsti Tavo Garbei dainuojančias žvaigždes!

Nupiešęs Ryto džiaugsmą Ant kūdikų giedrių akų, Mūs Rytmetį tesi į Dieną Gyvenimo vardu!

Davei Dienos namelį sielai Taip trapų, stebuklingą, Ir meli atvirais langais, — Kur, kaip Tave, viens kitą mylim, Žengdami klystkelį Ar išganyto keliais.

Skiautelėj amžių suteikęs pabudimą Ir tiek daug žemės dovanų, — Suteiki ir jėgų Palikti bet kada Tuos Namelius...

PRIE KAPO DUOBĖS

Liepsnokit spinduliai Visų žvaigždynų čia! Gal jo siela atgal Į kūną kelią ras...

Giedok, pavasari, Visais gamtos garsais! Gal kūne jo atšalusiam Dar akys prasivers...

Stebuklo, Viešpatie! Kaip Lozorių, prikelt! Per daug jis mylimas, Perdaug sunku netekt!

sesuo turinti ir dar du vaikus — bėgusi iš namų ir būtų neištekėjusi, jau belaukdama kūdikio. Jos tėvai taip pat išsiskyrę.

Ji, esą, būtų pasieškojusi skyrybų dar ir tuo atveju, jeigu jos pačios abu tėvai nebūtų išsiskyrę ir abu vėl sudarę atskiras šeimas.

Ji gal būtų pasieškojusi skyrybų, jeigu jos brolis nebūtų buvęs išsiskyręs ir emociškai bei psichiškai nebūtų prisilėgęs savo nepaprastai gražią dukterį. O vėliau jos brolis ir vėl suėjo (slapta) su savo buvusia žmona ir net sugyveno dar vieną kūdikį.

Ji būtų gal ieškojusi skyrybų dar ir tuo atveju, jei Katalikų Bažnyčia būtų leidusi tai daryti (ji esanti katalikė). Taip pat ji būtų pasistengusi skirtis, jeigu ji būtų buvusi tikra, kad ir po skyrybų ji galėsianti išlaikyti tokį gyvenimo standartą, kokį ji turi, gyvendama su vyru: jeigu ji galėsianti mokėti dar turimas skolas ir mokesčius už mažą, bet jaukų namelį su simpatišku kiemeliu, padoriu (vidurinėsios klasės žmonių) kaimynystėje ir jeigu būtų žinojusi, kad pajėgs leisti savo dukterį į mokslą.

Problemos, stojančios prieš akis

Klausimas (ir gal vienas iš svarbiausių), su kuriuo tenka susidurti persiskyrusiems: ar galėsiu aš sudaryti savo vaikui (arba vaikams) geresnes sąlygas, duoti geresnį jam išauklėjimą ir t. t.?

Jeigu ji atsiskirtų nuo savo vyro, ji, esą, privalėtų pradėti dirbti. Jos dukterė, grįžusi iš mokyklos, rastų tuščius namus — keturias sienas. Tada, be abejonės, jai tektų ieškotis draugų. O kokių? Greičiausiai taip pat iš išardytų namų. Kokia to visko įtaka būtų — nereikia nė aiškinti. Grįžusi iš darbo (pavargusi), ji privalėtų virti vakarienę, plauti indus, laidyti balntinius, valyti namus, išsimaudyti vonioj, susisukti plaukus, apsitvarkyti nagus ir pažvelgti į kokią pasigražinimo ritualą. O jeigu dar užtektų laiko ir jėgų, juk reiktų gi patikrinti dukters mokyklos namų darbus, paruošti jai užkandžius rytdienai, pagelbėti jai susitvarkyti plaukus ir drabužėlius, paguldyti ją į lovą...

Taigi, esą, ar užtektų jai tam viskam jėgų? Atsakymas, besisiperšas savaime: vargiai!..

Ji, esą, gal būtų ieškojusi skyrybų su savo vyru ir tada, jeigu jos dukters geriausios draugės vyresnioji sesuo nebūtų pa-

bėgusi iš namų ir būtų neištekėjusi, jau belaukdama kūdikio. Jos tėvai taip pat išsiskyrę.

Ji būtų ir tada gal ieškojusi skyrybų, jeigu jos kaimynė skersai kelio nebūtų atsiskyrusi nuo savo vyro ir "nesusižiedavusi" su vedusiu vyru ir nebūtų turėjusi "meilės aferų" su daugeliu kitų vyriškių. Jos dukterė ir anos išsiskyrėlės dukterė — buvusios keletą metų geros draugės. Taigi, "Bea Ware" panorėjusi (vis dėlto) būti geresniu pavyzdžiu (kaip motina) savo dukteriai ir todėl nesiskyrusi su vyru.

Pagaliau, ji gal būtų išsiskyrusi su vyru dar ir tuo atveju, jeigu ją būtų galėjęs kas nors užtikrinti, jog ir po skyrybų ji, kaip moteris, galėsianti turėti draugais visus tuos asmenis (gyvenančius šeimose), su kuriais ligi šiol draugavo ir nesusijungti tik su išsiskyrusiais.

Ir dar vienas "pagaliau", jeigu ji nebūtų norėjusi, kad jos dukterė žinotų, jog "ne visas pasaulis yra išsiskyręs", bet jame yra žymiai daugiau žmonių, kurie veda, supranta vedybų ir prie altoriaus duotos priesaikos reikšmę ir garbingai gyvena kartu, augina šeimas, nejuokina žmonių, nežiūrint pasitaikančių šeimose vienokių ar kitokių debesėlių...

Ji ištėkėjusi aštuoniolikos metų Apie dvi dienas septynių dienų savaitėje ji jaučiasi turinti laimingą vedybinio gyvenimo atmosferą. Dvi ar tris dienas ji

besijaučianti esanti prisilėgta vedybinio gyvenimo aplinkoj, o likusias dvi ar tris dienas jos nuotaikoj ir aplinkumoj beslančioja itin tamsūs šešėliai.

Todėl jai labai nesinorėtų, kad jos dukterį ištiktų toks pat likimas.

Ji ištėkėjusi tik porai mėnesių betrukstant iki devyniolikos. Jos gi vyras tik keturiais mėnesiais buvo peršokęs per devyniolika metų. Jai, esą, labai norėtusi, kad jos dukterė žinotų, jog laimingos vedybos daugumoj (gal 99.44—100%) neprasisidėdančios, vedant 19 ar net 20 metų. "Dangau, uždrausk jaunuoliams tuoktis dar jaunesniems!" — šaukiasi autorė Dan gaus pagalbos. Jai labai, esą, norėtusi, kad jos dukterė palauktų netekėjusi ligi tų metų, kada ji tikrai ir visiškai apgalvotai galės suprasti, koks yra arba gali būti geras vyras, subrendęs šeimos tėvas etc.

Taip pat jai, esą, norėtusi, kad jos dukterė gerai žinotų ir suprastų, kokia turėtų būti vyro žmona ir vaiku motina. Jai, esą, turėtų būti visiškai aišku, kad be pasiaukojimo čia neapsieisi...

Kaimynas: — Kuo jūsų sūnius bus, kai išlaikys paskutinius egzaminus?

Tėvas: — Apie tą laiką jis greičiausiai bus jau senas žmogus.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

J. TUBELIENĖS ISLEISTUVES WASHINGTONĖ

Washingtono Lietuvių moterų klubas balandžio 30 d. surengė išleistuves klubo garbės narei p. J. Tubelienė, ilgą metų eilę dėsciusiai rusų kalbą Washingtono, o dabar pasitraukusiai iš profesoriavimo ir persikeliančiai gyventi į Floridą. Išleistuvės įvyko p. Viliamų namuose ir sutraukė gražų būrį klubo narių ir svečių, kurie ta proga maloniai pabendravo ir pasivaišino.

Klubo vardu su p. Tubelienė atsiveikino pirminkė Bronė Tautvilienė, apdovanodama išvykstančiąją gėlėmis ir knyga apie Petro Rimšos kūrybą, padėkodama už nuolatinę paramą klubui ir linkėdama gero įsikūrimo Floridoje. Washingtono Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu žodį tarė ir dovaną — knygą apie dievdarbį Svirkio meną — įteikė Leonardas Dambriūnas. Savo kalboje jis pabrėžė, kad Tubelienė priklauso tai idealistinei lietuvių inteligentijos kartai, kuri aktyviai pasirėikė Lietuvos valstybės atstatymo ir nepriklausomybės metais ir kuriai visuosmet rūpėjo bendri lietuvių reikalai. Ir tremtyje gyvendama, p. Tubelienė visad buvo jautri lietuvių bendruomenės užsibrėžtiems tikslams ir pavyzdinai rėmė bendrus reikalus, kaip pvz. Vasario 16 gimnaziją, lietuvių fondą ir pan. Washingtono lietuvių šeštadieninės mokyklos vardu

atsiveikino mokyklos vedėja Rūta Penkiūnienė.

P. Tubelienė, dėkodama visiems, pareiškė, kad jai gaila palikti Washingtoną, kuriame užmezgta tiek daug draugiškų ryšių. Išvykdamą tikisi, jog tie ryšiai nenutrūks ir ateityje.

★ L. D. K. Birutės dr. Jos Chicago skyrius bal. 23 d. savo metiniame susirinkime išrinko valdybą, kuri pasiskirstė pareigoms taip: pirminkė — M. Babickienė, viceprim. — V. Kulikauskienė, vicepirminkė kultūriniam reikalams — L. Zitkuvienė, sekretorė — L. Dainauskienė, išdinkė — M. Jautakienė ir kultūriniam parengimams — V. Vaitekūnienė. Valdybos kandidatė — M. Žilienė. Revizijos komisijos pirminkė — V. Genienė, narės — B. Gustaitienė ir L. Stasiūnienė. Naujoji valdyba jau pradėjo vartyti metinę darbo vėgą ir įsitraukė į kultūrinę veiklą bei šalpą, pradėjo paruošiamuosius darbus ateinančiam koncertui — balui lapkr. 4 d. aplankė sergančias nares (E. Juknevičienė ir D. Dirmantienė), palinkėdamoms joms geriausios sveikatos. Žusirinkimo metu padaryta daug gražių nuotraukų, kurias galima įsigyti pas J. Zitkuvienę, o nario mekestį prašomos siųsti išdininkei M. Jautakienei, 2320 W 23rd str., Chicago, nes draugijai reikalinga ne tik moralinė, bet ir materialinė paspartis, kad valdyba galėtų suintensyvuoti savo veikimą.

Ponia Tubelienė kalba per savo išleistuves Washingtono. Sėdi iš kairės į dešinę: E. Kačinskienė, B. Tautvilienė, B. Saldukienė ir A. Zalubienė.

Rašytojos milijonai našlaičiams

Rašytoja S. Pearl Buck paskelbė, kad ji atiduos visus savo turtus, daugiau 7 milijonų dol. vertės, Azijoje gyvenantiems našlaičiams, kurių tėvai yra JAV kariai.

Nobelio premijos laureatė, kuri birželio 26 d. atšvės savo 75 m. gimtadienį, pasiruošusi vyksti Korėjon ir įsteigti globos c ntrą Seoule. Tame centre bus paimta auklėti 3,000 našlaičių kasmet, o taipgi bus padedama

jų motinoms susirasti darbo. Rašytoja, kuri pradėjo rūpintis našlaičiais 1964 m., turi 10 vaikų, 9 jų yra įsūnyti ar įdukrinti amerikiečių azijiečių kilmės vaikučiai. Ji pati, gimusi misionierių šeimoje, užaugo Kinijoje. Būdamą išdidi amerikietė, ji sako, kad amerikiečiai turi jausti atsakomybę rūpintis tais nekaltais vaikučiais, nes jie yra Amerikos sūnų vaikai.

Brangesnė už gyvybę

Kad ji galėtų gyventi, ponias V. Marsden, iš Hull, Anglijos, gelbstisi elektriniu prietaisu, kuris stimuliuoja širdies muskulus. Jai vos tik 21 metai, tačiau ji pilnai supranta, kokia rimta yra josios sveikatos padėtis ir kaip brangus yra gyvenimas. Gal toks realus supratimas privedė ją prie apsisprendimo nepaklausyti gydytojų patarimo ir tapti motina.

Laikydama 7 svarų dukterį savo glėbyje, Valerija Marsden džiaugėsi: "Tik pasiklausykite jos šauksmo! Ji yra verta rizikos!"

Tačiau Valerija nuo pat mažens gyvena vien rizika. Septyniolikametė Valerija pradėjo nešioti gyvybę plakanči prietaisą, vadinamą "pacemaker", baterija varomą aparatą, kuris šauna elektrinių impulsus į širdį, normuodamas jos plakimą. Tada jaunuolė ištėkėjo už Jim Marsden, kariškio iš Yorkshire. Laukėsi šeimos.

Laukdama kūdikio, ji turėjo 4 operacijas pagerinimui širdies veikimą palaikančiom įtaisom. Sykį jos pulsas sustojo. Gi laikydama sveiką dukterę rankose, ji kartojo: "Verta rizikuoti!"

MĖSOS KEPINYS SU NAUJAIS PRIEDAIS

Jau metų metais mūsų gerosios virėjos žinojo, kaip skaniai pagaminti kimštus žalius pipirus, pamidorus ar net svogūnus. Bet ar kas pamėgino kimštą mėsos kepinį?

Kimštas jautienos kepinys labai lengvai pagaminamas. Reikia tik jautienos — corned beef dėžutė ir gatavai pagaminto kamsalo.

Jautienos mėsa sumaišoma su baltos duonos trupiniais ir kiaušiniiais. Tada visas gabėlis suplojamas 1/2 colio storumo ant vaškuoto popieriaus. Kamsalas pagaminamas pagal nurolymus ant dėžutės ir paskanamas su susmulkintu obuoliu, išdėstytu ant viršaus kepinio. Prie kepinio duodamos drzovės: žalios pupelės, pakepintos pamidorų pupelės ir kt.

Kimštas jautienos kepinys 2 dėž. (12 uncijų kiekviena) corned beef, neatšaldytos; 2 riešės baltos duonos, 2 kiauš., lengvai išplakti; 1/2 pokelio 8 uncijų kamsalo (herb. stuffing mix); 1 vidutinio dydžio obuolys, smulkiai supiaustytas; truputį lašinių.

Jautieną sulyginti su šakute. Duoną susmulkinti į trupinius. Pridėti prie mėsos kartu su kiaušiniiais. Gerai išmaišyti. Išplakti ant vaškinio popieriaus 1/2 colio storumu. Pagal nurodymą dėžutėje pagaminti kamsalą. Pridėti obuolius. Uždėti ant jautienos gabalo ir vartalioti, pakėlus popieriaus kampa. Mėsos sudūrimą dėti į apačią ant skardos. Dengti su lašinių gabalėliais. Kepti 350° apie 35—40 min. 8 asmenims.

Sugrįžimas prie kuklumo. Sally Heyd (iki kauliukų suknele) ir Thyra Sweet (žemiau kelių suknele) yra 2 iš 10 mergaičių Baldwin aukšt. mokykloje, Mich., kurios gal pradės naują madą — sugrįžimą prie kuklesnių rūbų dėvėjimo. Panelė Sweet pradėjo, sakydama savo motinai: "Mes tiesiog pavargom berodydamos per daug". Dabar visos 10 mergaičių dėvi kur kas žemiau kelių sukneles.